

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Adina Grigore • Mihaela Nițu • Maria-Magdalena Pletea • Elena-Otilia Țiroiu
Claudia-Daniela Negrițoiu • Augustina Anghel • Elena Dumitrescu

ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE CLASA A III-A

3

Editura Ars Libri

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Manualul școlar este aprobat de Ministerul Educației
prin ordinul ministrului educației nr. 4200/ 07.07.2021.

Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin
Ordinul ministrului educației nr. 5003/ 02.12.2014.

116 111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Adina Grigore • Mihaela Nițu • Maria-Magdalena Pletea • Elena-Otilia Țîroi
Claudia-Daniela Negrițoiu • Augustina Anghel • Elena Dumitrescu

ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE CLASA A III-A

Editura Ars Libri

Inspectoratul Școlar al Județului/ Municipiului
Școala/ Colegiul/ Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

- * Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.
- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
 - Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.
 - Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând cu anul școlar 2021-2022.

Arte vizuale și abilități practice. Manual pentru clasa a III-a
Adina Grigore, Mihaela Nițu, Maria-Magdalena Pletea, Elena-Otilia Țîroiu
Claudia-Daniela Negrițoiu, Augustina Anghel, Elena Dumitrescu

Referenți științifici:

Conf. univ. dr. Sofia-Loredana Tudor, Universitatea din Pitești
Prof. grad didactic I Ionela Cârstea, Colegiul Național „Zinca Golescu” Pitești

Copyright © Editura Ars Libri, 2021
Toate drepturile rezervate
ISBN: 978-606-36-1632-7

Editura Ars Libri
Str. Victoriei, bl. Z1, sc. D, ap. 1
oraș Costești, județul Argeș
Tel: 0248 546 357; 031 82 82 293;
e-mail: arslibri@yahoo.com
www.edituraarslibri.ro

Editor: Adina Grigore
Coordonator colecția „Manuale școlare”: Prof. Adina Grigore
Redactor-șef: Prof. Cristina Ipate-Toma
Tehnoredactare, grafică și design: Mihai Ștefănescu
Coperta: Mihai Ștefănescu
Credite foto: Depositphotos, pixabay.com
Machetare și prepress: Mihai Ștefănescu
Tipărit la Ars Libri Prof SRL, Costești, Argeș

ISO 9001: 2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Arte vizuale și abilități practice: clasa a III-a/ Adina Grigore, Mihaela Nițu, Maria-Magdalena Pletea, ... - Buzoești: Ars Libri, 2021
ISBN 978-606-36-1632-7
I. Grigore, Adina
II. Nițu, Mihaela
III. Pletea, Maria-Magdalena
37

Orice preluare, parțială sau integrală a textului, a graficii sau a formatului digital al acestui manual se face doar cu acordul expres în scris al Editurii Ars Libri.

Acest manual, în format tipărit și electronic, este protejat de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

CUPRINS

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital	5
Competențe generale și competențe specifice	7
Recapitularea cunoștințelor din clasa a II-a	8
Evaluare inițială	9
Instrumente și materiale de lucru	10

UNITATEA I - TĂRÂMUL PUNCTUL - LINIA

1. Punctul - element de limbaj plastic	12
1.1. Tipuri de puncte	13
1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor	14
1.3. Punctul în decorațiuni	15
2. Linia - element de limbaj plastic. Tehnici de lucru -trasare și hașurare	17
2.1. Linia în pictură	19
2.2. Expresivitatea liniei	20
3. Textura în pictură	22
4. Lecție joc	23
5. Recapitulare	25
6. Evaluare	26

UNITATEA II - TĂRÂMUL CULORILOR

1. Culoarea - element de limbaj plastic	28
1.1. Culori primare	29
1.2. Culori binare. Tehnica amestecurilor cromatice	30
1.3. Culori calde. Culori reci	32
1.4. Nuanțe	33
1.5. Tehnica amestecurilor acromatice	35
1.6. Tonuri	37
1.7. Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură	38
2. Lecție joc	39
3. Recapitulare	41
4. Evaluare	42

UNITATEA III - TĂRÂMUL FORMELOR 43

1. Forma - element de limbaj plastic	44
1.1. Tehnici de lucru pentru obținerea formelor spontane	45
1.2. Formele geometrice în pictură	48
1.3. Tehnica Origami	49
1.4. Tehnica Tangram	53
1.5. Tehnica Quilling	55
1.6. Tehnici ale colajului	57
1.7. Machete și modele	59
1.8. Forma în fotografie	61
2. Lecție joc	62
3. Recapitulare	63
4. Evaluare	64

UNITATEA IV - TĂRÂMUL MODELAJULUI 65

1. Volum și plan în modelaj - elemente de limbaj plastic. Modelare liberă și presare - tehnici de lucru	66
1.1. Modelarea lutului	68
2. Textura - element de limbaj plastic	71
2.1. Tehnica împletirii	72
2.2. Tehnici de lucru cu materiale textile - croire, tăiere, coasere	74
3. Lumină și culoare în fotografie - elemente de limbaj plastic	77
4. Lecție joc	82
5. Recapitulare	83
6. Evaluare	84

Recapitulare finală	85
Evaluare finală	87
Dicționar	88

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital

Conținutul manualului digital cuprinde integral conținutul manualului în variantă tipărită, având în plus (sau în locul ilustrațiilor de pe hârtie) elemente specifice precum: exerciții interactive, jocuri educaționale, animații, filme și simulări.

Navigarea este consistentă, permite parcurgerea manualului și revenirea la activitatea de învățare precedentă.

Manualul digital conține activități multimedia interactive de învățare (AMII), după cum urmează: statice, animate și interactive.

Manualul în format electronic poate fi accesat și utilizat pe orice PC/ tabletă/ smartphone cu procesor minimum de 800 MHz, 512 MB RAM, 1GB spațiu disponibil de stocare.

Sistem de operare - Windows Vista+, Android 4.03+, Linux (Ubuntu 14.04, Linux Mint 16, Debian GNU/Linux 7.0, OpenSUSE 13.1), OS X 10.9+, iOS 7.1.X+

Browser - **Google Chrome 31+** (Windows Vista+, Android 4.03+, Linux, OS X 10.9+, iOS 7.1.X+) **Mozilla Firefox 25+** (Windows Vista+, Android 4.03+, Linux, OS X 10.9+) **Internet Explorer 10+** (Windows 7+) **Safari 7+** (OS X 10.9+, iOS 7.1.X+)

Rezoluție minimum 1024 x 768 pixeli

Rularea aplicației pe calculator, tabletă, smartphone se realizează online prin accesarea adresei de web indicată, scrisă în bara de adresă a browser-ului.

Butonul **Ajutor** conține un ghid de utilizare a butoanelor de navigare prezente în manual, și anume:

Butonul **Cuprins** conține titlurile unităților și ale subunităților manualului și pagina la care se află fiecare. Dând clic pe cuprins, se poate merge la fiecare dintre acestea printr-un clic pe tema respectivă.

Saltul direct la o anumită pagină se poate face prin introducerea numărului de pagină dorit în caseta din bara de butoane de sus, după care se apasă tasta **Enter**.

Pentru a parcurge manualul pagină cu pagină, se dă clic pe butonul pentru a merge înainte, iar pentru a vedea paginile din urmă, se dă clic pe butonul .

Butonul **Ajutor contextual** oferă indicații despre modul în care trebuie parcurse activitățile multimedia interactive de învățare și se află poziționat la fiecare dintre acestea.

Butonul **Validare** este pentru validarea corectitudinii rezolvării unui item.

În cazul în care se dă clic pe acest buton și apare **Felicitări! Ai răspuns corect!**, se confirmă rezolvarea corectă a itemului.

În cazul în care se dă clic pe acest buton și apare **Ai greșit! Mai încearcă!**, itemul este rezolvat greșit.

Pentru reluarea unui exercițiu interactiv, se dă clic pe butonul **Reia exercițiul** .

 Pornire pentru secvențele AMII animat video

 Pauză pentru secvențele AMII animat video

 Stop pentru secvențele AMII animat video

 Închidere a ferestrei curente

 Vizualizarea imaginii mărite

 Pornire videoclip animat

 Exercițiu interactiv

SIMBOLURI

Observă și răspunde!

Exersează!

Creează!

Portofoliu

Expoziție

Metode activ - participative

Joacă-te!

Activități ecologice

Fișă de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului

Cuvintele marcate cu steluță (*) se regăsesc la pagina 88, în dicționar.

COMPETENȚE GENERALE ȘI COMPETENȚE SPECIFICE

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

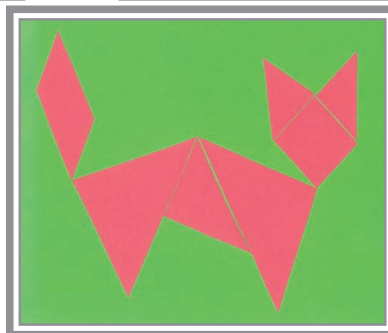
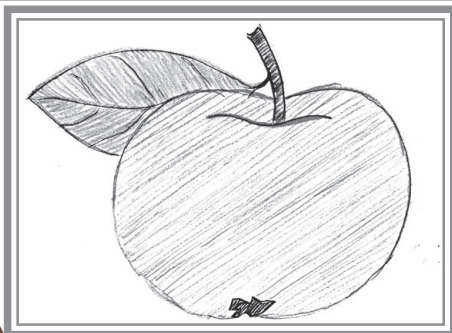
2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinesteziacă

Fișa de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului (model orientativ) va fi utilizată de către cadrul didactic pe parcursul întregului an școlar.

	Caracteristici/ comportamente	DA	NU
1.	Atitudinea elevului față de sarcinile de lucru		
	A colaborat cu ceilalți colegi.		
	A solicitat ajutor la nevoie.		
	A finalizat activitatea.		
2.	Asumarea responsabilităților în realizarea sarcinilor de lucru		
	A avut spirit de inițiativă.		
	A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
3.	Corectitudinea realizării sarcinilor		
	A pus în aplicare achizițiile anterioare.		
	A remediat problemele/ dificultățile apărute.		
	A îndeplinit corect sarcinile.		
4.	Progresul realizat		

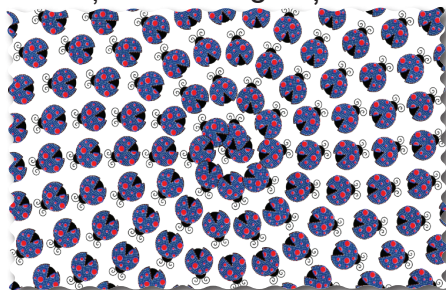
Recapitularea cunoștințelor din clasa a II-a

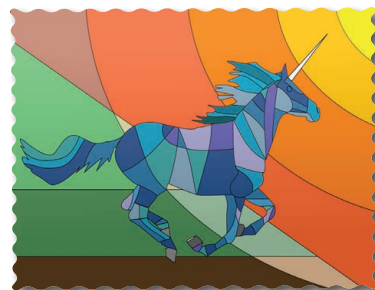
1. Ce elemente de limbaj plastic și tehnici de lucru s-au folosit în realizarea compozițiilor de mai sus?
2. Ce materiale din natură poți să folosești în lucrările tale?
3. Cu ce îți place să lucrezi în orele de arte vizuale și abilități practice? De ce?
4. Realizează corespondențe între imagini și cuvinte.

Stilizare

Hașurare

Linie

Punct

- Organizează împreună cu toți colegii, o expoziție cu lucrările realizate în cadrul orelor de arte vizuale și abilități practice din clasa a II-a.
- Prezintă în fața clasei un album cu fotografiile din vacanța de vară și apoi aranjează-le pe un panou expozițional.

Realizează o compoziție plastică, folosind tehnici și materiale de lucru preferate. Ilustrează una dintre temele: *Amintiri din vacanță, Prima zi de școală, Toamna, La bunici.*

Evaluare inițială

1. Realizează corespondențe.

2. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

Model: Hașurarea se realizează cu pensula. (F)

- Linia nu este element de limbaj plastic.
- Pătratul Tangram are 7 tanuri.
- Plastilina este folosită pentru cusut.

3. Completează enunțurile.

- Realizarea unor ornamente pe pânză, cu ajutorul aței și al acului se numește ...
- Urma lăsată de un instrument pe suprafața de lucru se numește ...
- Prin îmbinarea mai multor materiale (hârtie, acuarelă, materiale reciclabile etc.)

se obține...

4. Realizează o lucrare în care să folosești cel puțin trei tehnici de lucru învățate.

Peisaj muntos
Vincent Van Gogh

Apus la Douarnenez
Pierre - Auguste Renoir

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Realizează corect o corespondență.	Realizează corect două corespondențe.	Realizează corect trei corespondențe.
2	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
3	Completează corect un enunț.	Completează corect două enunțuri.	Completează corect trei enunțuri.
4	Utilizează o tehnică de lucru.	Utilizează două tehnici de lucru.	Utilizează trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Ce apreciezi în lucrările tale? Ce ai putea îmbunătăți la modul tău de lucru?

Interevaluare

- Care lucrare realizată de colegii tăi ți-a plăcut cel mai mult? De ce?
- Ce tehnică de lucru folosită de colegii tăi, în lucrările lor, ți-a plăcut cel mai mult? De ce?

Instrumente și materiale de lucru

Pensule

Pânză

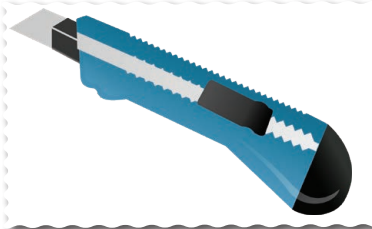
Acuarele

Tempera

Pene

Cutter

Dopuri de plută

Bureți

Paletă

Vopsea acrilică

Hârtie colorată

Foarfecă

Mărgele

Creioane colorate

Penițe

Bețișoare

Carioci

Ceramică

Creioane cerate

Cărbune

Pic

Plastilină

Creioane grafit

UNITATEA I - TĂRÂMUL PUNCTUL- LINIA

1. Punctul - element de limbaj plastic

1.1. Tipuri de puncte

1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor

1.3. Punctul în decorațiuni

2. Linia - element de limbaj plastic

2.1. Linia în pictură

2.2. Expresivitatea liniei

3. Textura în pictură

4. Lecție joc

5. Recapitulare

6. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Punctul - Linia**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.

1. Punctul - element de limbaj plastic

1. Cum sunt redat punctele în lucrările alăturate?
2. Ce alte elemente din natură pot fi redat cu ajutorul punctului?
3. Ce tehnică de lucru s-a folosit în compoziția numărul 2?
4. Cum au fost realizate punctele în lucrarea numărul 1?

Punctul este urma lăsată de un instrument de lucru prin atingere sau apăsare pe o suprafață.

Ca *element de limbaj plastic*, punctul exprimă apropierea, depărtarea, mișcarea, nemișcarea (static), poate fi aerat, aglomerat, mare sau mic. Cu ajutorul punctului se realizează modele decorative.

**Model decorativ -
repetiția punctului**

Puncte în mișcare

Joacă-te și realizează exerciții de obținere a punctelor cu creionul, creioanele colorate, pensula, degetul, dopul, guma de șters și bețișoarele.

1.1. Tipuri de puncte

Observă tipurile de puncte din lucrările de mai jos.

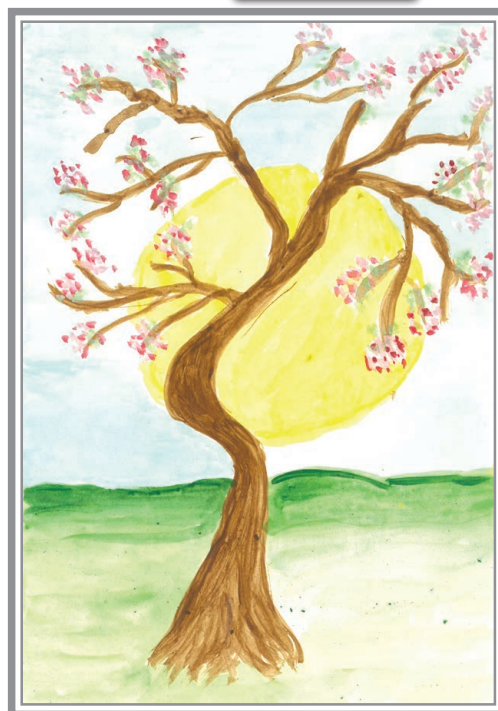
Apropiate/ depărtate

Mici/ mari

Instrumentele folosite în desen și în pictură sunt: creioane grafit, creioane colorate, penițe, cărbune pentru desen, cretă, cărbune presat, carioci, pensule, acuarele, tempera, paletă, vopsele acrilice, pene, bețișoare, dopuri de plută, bureți.

Șevaletul este un suport de lemn pe care pictorul fixează suprafața de lucru, care poate fi hârtie, pânză, carton, placaj, perete, piatră, ceramică etc.

Aglomerate/ aerate (risipite)

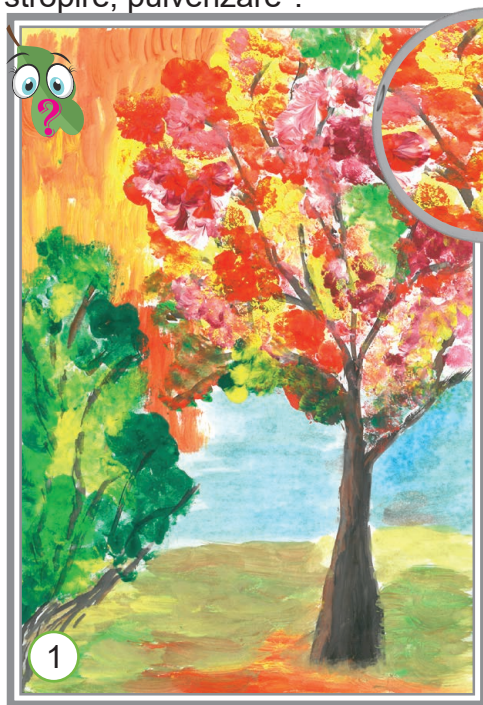
1. Realizează modele decorative, utilizând punctul ca element de limbaj plastic, pentru a decora un covor.

2. Realizează un desen care să reprezinte chipul unui copil cu pistrui.

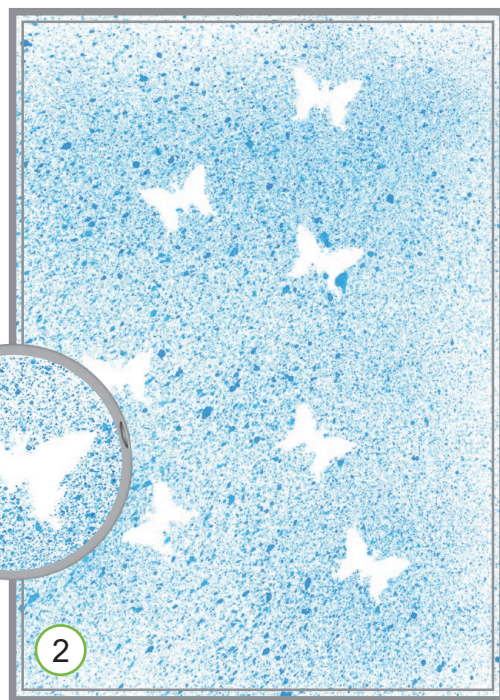
1.2. Tehnici de lucru pentru obținerea punctelor

În pictură, punctele se obțin prin folosirea mai multor *tehnici de lucru*: amprentare, stropire, pulverizare*.

1. Tehnica amprentării cu vârfurile degetelor (dactilopictura)

Se umezesc degetele cu apă și acuarele (tempera, guașă) și se aplică pe spațiul de lucru, pentru a crea lucrări originale.

2. Tehnica pulverizării

Se confecționează un șablon* din material plastic și se aplică pe foaia de lucru. Cu ajutorul unei perițe de dinți/ pulverizator/ aerograf*/ spray se pulverizează culoarea, trecând cu degetele peste peri, până se acoperă întreaga foaie. Se ridică șablonul, rămânând astfel silueta* modelului dorit.

3. Tehnica stropirii

Se ține pensula umezită cu apă și culoare desupra foii pentru desen, trăgând sau scuturând pensula, pentru a obține stropi colorați.

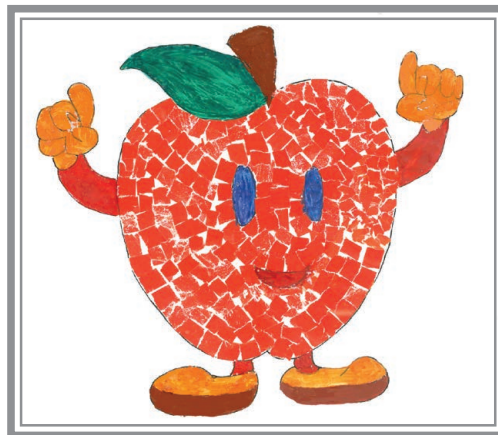
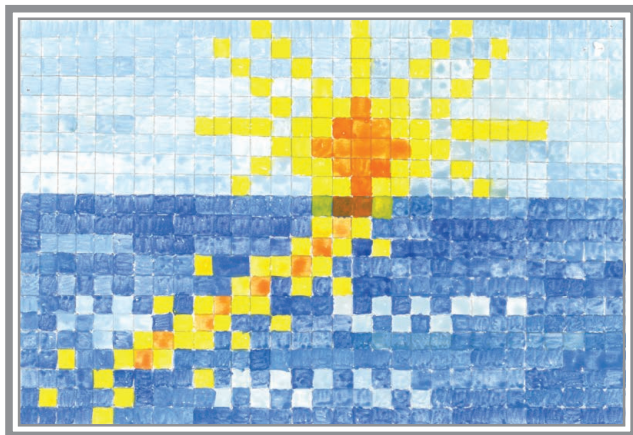
1. Pictează un coș cu struguri, realizând boabele cu degetele.
2. Desenează un articol de vestimentație, folosind puncte de diferite mărimi și culori.
3. Realizează o compoziție plastică cu ajutorul unor dopuri de plută.

1.3. Punctul în decorațiuni

1. Cu ce instrumente crezi că au fost realizate lucrările alăturate?
2. Ce materiale s-au folosit?
3. Prin ce diferă cele două lucrări?

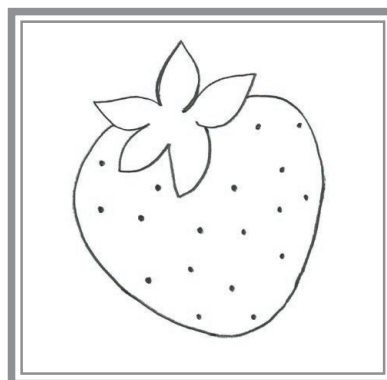

Poți să asamblezi* bucăți mici de hârtie, marmură, ceramică, sticlă, piatră, de culori diferite, lipite pe un suport de lucru, pentru a realiza o lucrare decorativă.

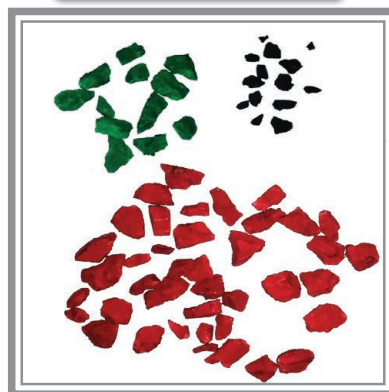
Etape de lucru - Căpșuna decorativă

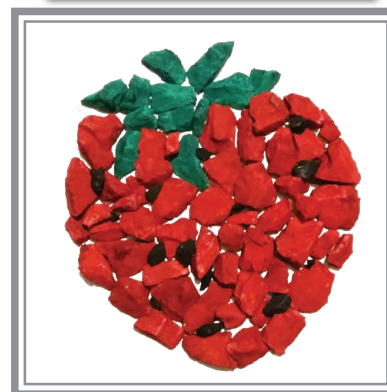
1. Alegerea pietrelor

2. Realizarea șablonului

3. Pictarea pietrelor

4. Lipirea în contur

Modul de asamblare a pieselor mici este folosit pentru înfrumusețarea clădirilor.

1. Lucrează împreună cu părinții pentru a realiza o lucrare asemănătoare celor de mai jos. Folosește bucăți de sticlă, plastic sau CD-uri pe care nu le mai folosești.

2. Realizează o lucrare, folosind bucățele de hârtie colorată sau carton, rămase din orele anterioare de arte vizuale și abilități practice, pentru a ilustra un palmier pe malul mării.

Folosind acuarele și o foaie cu pătrățele de matematică, realizează un colț din natură în anotimpul preferat.

2. Linia - element de limbaj plastic

Tehnici de lucru - trasare și hașurare

1. Ce fel de linii poți să desenezi cu un creion?
2. Ce elemente din natură pot fi desenate cu ajutorul liniei ca element de limbaj plastic?

În desen, liniile pot fi:

- orizontale, verticale, oblice

- grupate

- groase, subțiri

- curbe, frânte

- întrerupte, continue

Linia apare în urma deplasării unui punct într-o anumită direcție.
Trasarea este o tehnică ce presupune însemnarea unui spațiu de lucru cu un instrument.

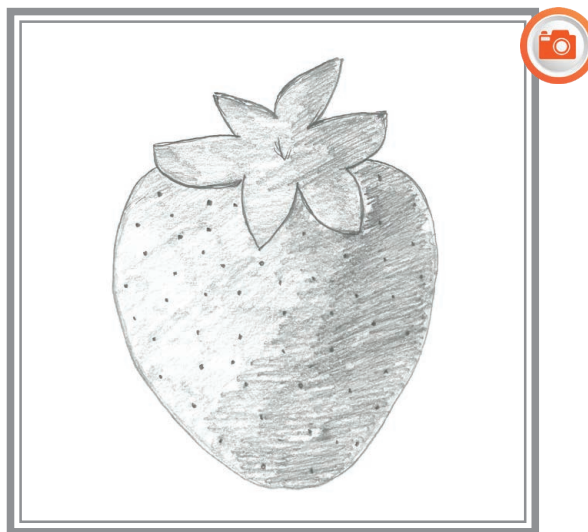
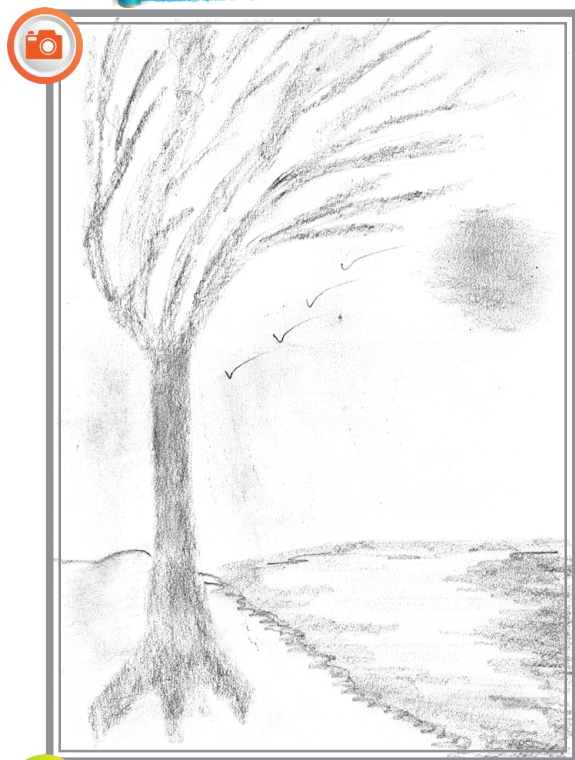
Natura desenează linii, dar și omul le folosește cu rol ornamental. Ele apar pe vase, obiecte, interioare, țesături etc.

Repetiția liniei

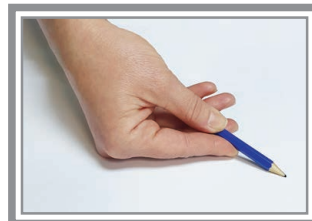
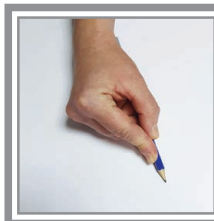
Hașurarea

Hașurarea este o tehnică de lucru care se realizează folosind linii apropiate sau întretăiate, egale ca grosime, trasate la aceeași distanță una de alta sau suprapuse, cu ajutorul creionului.

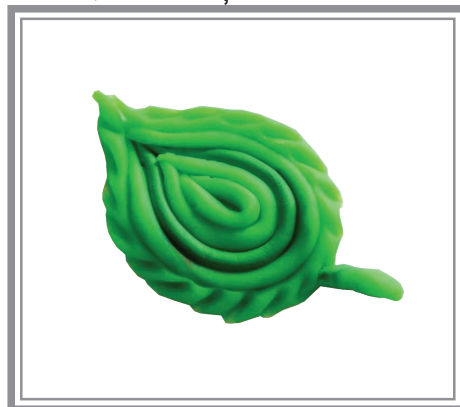

Pentru o hașură corectă este importantă poziția creionului în mână. Cu acest instrument poți realiza hașuri mai **închise** sau mai **deschise**.

Modelajul

Liniile se pot realiza și prin modelaj, folosind presarea, rularea și incizia.

1. Hașurează cu linii apropiate o gutuie și cu linii întretăiate o portocală.
2. Folosind plastilina și planșa de modelaj, realizează un tablou de toamnă.

2.1. Linia în pictură

1. Ce instrumente de lucru s-au folosit pentru a realiza lucrările de mai sus?
2. Ce elemente de limbaj plastic recunoști în picturile de mai sus?

Ca element de *limbaj plastic*, linia are rol decorativ, poate exprima armonie, măreție, transparență, echilibru, joc, mișcare, ordine, tristețe sau bucurie.

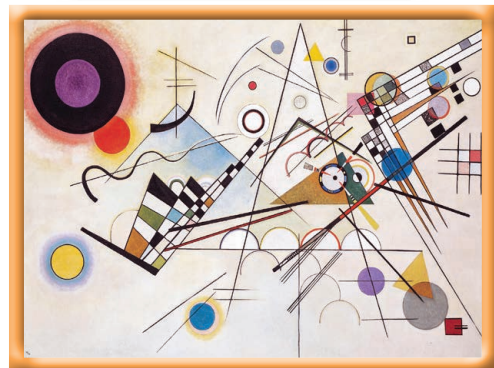
Marele val
Katsushika Hokusai

Lan de grâu cu chiparoși
Vincent Van Gogh

1. Realizează o compoziție plastică, folosind linii orizontale, verticale și oblice.
2. Joacă-te cu pensula! Pornește dintr-un punct și acoperă suprafața de lucru cu linii neîntrerupte de diferite grosimi.

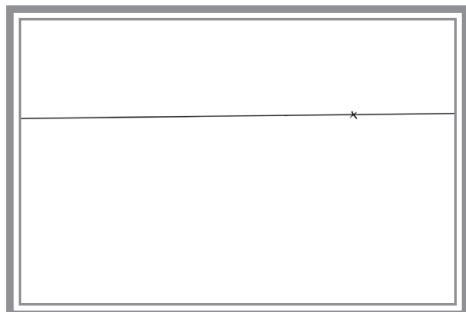
Compoziția 8
Vasili Kandinsky

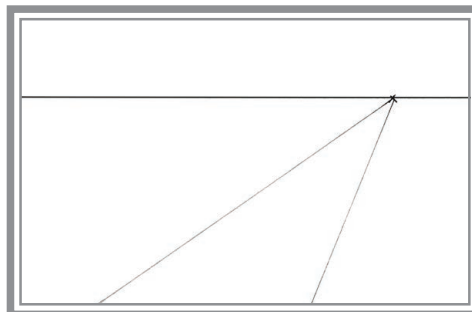
2.2. Expresivitatea liniei

Linia poate sugera **apropierea** și **depărtarea**.

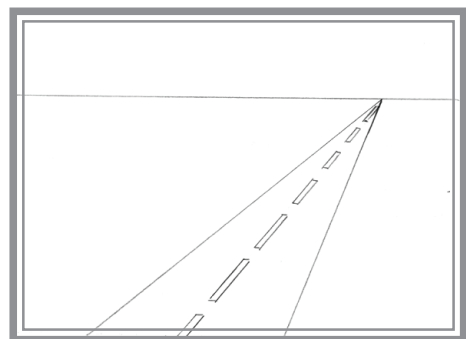
Realizează un desen, urmărind etapele de mai jos.

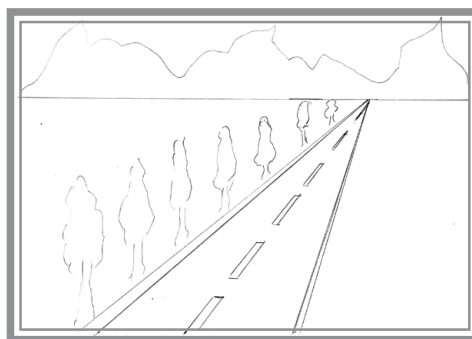
1. Trasează o linie în partea de sus a foii pentru desen și alege un punct către partea dreaptă.

2. Din punctul respectiv, desenează două linii oblice ca în desenul de mai sus.

3. Realizează drumul cu linii din ce în ce mai scurte către punctul ales.

4. Completează lucrarea ta cu elemente din natură.

5. Observă cum sunt desenați copacii din apropiere și cei din depărtare. Folosește culoare pentru a însufleți lucrarea ta.

Căpșuna

Investigație

Indicație

Prin investigație se face o cercetare amănunțită, desfășurată în mod organizat, cu scopul de a descoperi ceva. Elevii vor fi împărțiți în patru echipe.

Definirea problemei

🌀 Observarea și descrierea transformărilor fructului, de la apariție și până la recoltare (culoare, formă, elemente specifice)

Anunțarea temei

🌀 Tema de investigat este *Căpșuna*.

🌀 Investigația se va desfășura pe parcursul a șase săptămâni.

Sarcini de lucru

🌀 Desfășoară activitatea de cercetare în propria grădină sau prin vizionarea unor filme și documentare.

🌀 Reprezintă fructul în diferite etape de creștere, folosind tehnicile de lucru învățate (amprentare, pulverizare, stropire) și elementele de limbaj plastic studiate (punctul și linia).

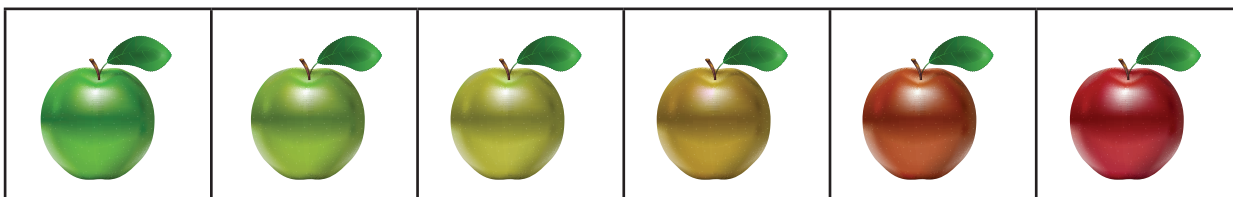
🌀 Descoperă importanța consumului de căpșuni pentru sănătatea organismului.

Prezentarea rezultatelor investigației

🌀 Fiecare echipă va prezenta rezultatele investigației.

🌀 Se vor evidenția tehnicile de lucru și elementele de limbaj plastic folosite în compozițiile fiecărei echipe.

Model:

Evaluarea elevului de către cadrul didactic

Caracteristici/ comportamente	DA	NU
Atitudinea elevului față de sarcinile de lucru		
A colaborat cu ceilalți colegi.		
A finalizat activitatea.		
A avut spirit de inițiativă.		
A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
Corectitudinea realizării sarcinilor		
A pus în aplicare achizițiile anterioare.		
A îndeplinit corect sarcinile.		
Progresul realizat		

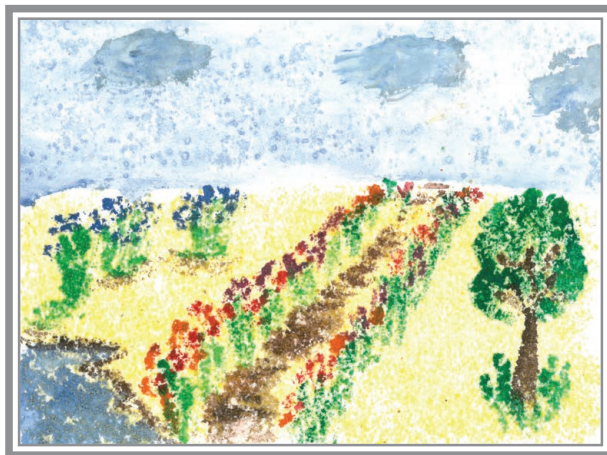

3. Textura în pictură

Dacă privim sau atingem diferite materiale folosite ca suport de lucru (coală, carton, pânză) sau compoziții artistice (picturi, desene, modelaje, sculpturi), vom constata că ele pot fi: netede, aspre, lucioase, dure, tari, moi etc.

În pictură, **textura** se obține prin utilizarea unor anumite procedee și materiale de lucru pe suporturi variate.

Varietatea texturilor folosite influențează aspectul lucrării și modul în care se întinde culoarea.

- ⇒ Acoperă cu lipici jumătatea de jos a foii de desen și presară mălai. După uscare, scutură foaia ușor.
- ⇒ Pictează restul desenului cu acuarele (cerul). Presară imediat sare mai mare. Sarea va absorbi parțial culoarea.

- ⇒ Desenează o formă preferată.
- ⇒ Aplică lipici în interiorul conturului și presară griș. După uscare, scutură ușor coala pentru a îndepărta surplusul.
- ⇒ Pictează suprafața pe care ai lipit griș și decorează lucrarea după preferință.

- ⇒ Aplică lipici pe foaia pentru desen sub formă de linie șerpuită, de forme geometrice sau cum preferi.
- ⇒ Presară sare mărunță peste urmele de lipici și așteaptă să se usuce.
- ⇒ După uscare, scutură foaia și pictează zonele acoperite cu sare. Observă cum se întrepătrund culorile.

Aplică lipici pe o foaie pentru desen și lipește coji de ouă mărunțite. Pictează această suprafață după preferință. Expune lucrarea ta în galeria clasei.

4. Lecție joc

Tehnica Batik

Tehnica Batik provine din Indonezia și constă în aplicarea unor puncte, linii și forme din ceară topită, în straturi succesive, pe un material textil. După ce se întărește ceara, materialul se vopsește în culori diferite. După uscare, ceara se îndepărtează și locurile pe care le-a acoperit vor rămâne albe, ieșind în evidență culorile.

Tehnica Batik se poate realiza și pe hârtie.

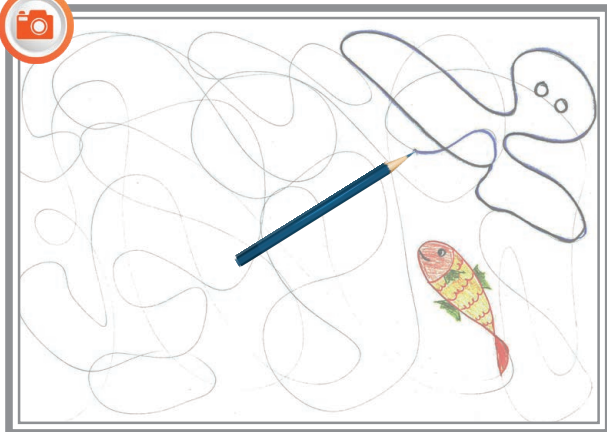
Etape de lucru

1. Trasează linii și contururi pe o coală, folosind un creion cerat alb.
2. Pictează interiorul formelor obținute în culorile preferate. Vei observa că liniile trasate cu creionul cerat rămân albe.
3. După ce se usucă toate culorile, definitivează lucrarea cu pensula și respectă conturul făcut.

Linia magică

Cu un creion, trasează o linie neîntreruptă, pe care să o intersecțezi din când în când, acoperind întregul spațiu de lucru. Caută forme, conturează-le, adaugă ce elemente dorești pentru a le însuflă și colorează-le. Observă modelele de mai jos.

Creează un **portofoliu** cu titlul *Primul meu album de artă*, în care să cuprinzi lucrările tale din acest an școlar.

Indicație

Portofoliul constă într-o mapă, în care vei colecta toate lucrările realizate în acest an școlar. Portofoliul va fi evaluat de către cadrul didactic, în funcție de următoarele criterii: respectarea cerinței, originalitatea și aspectul general. Aceste rezultate vor fi analizate și apreciate și de către colegi și părinți.

Cubul

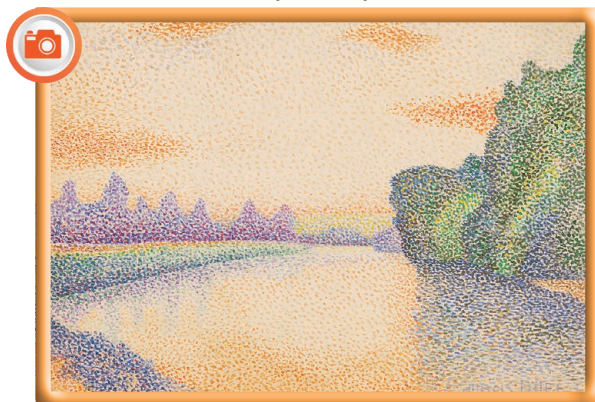
Realizați un cub din carton, numerotați fețele sale cu cifre de la 1 la 6 și formați șase echipe.

Indicație

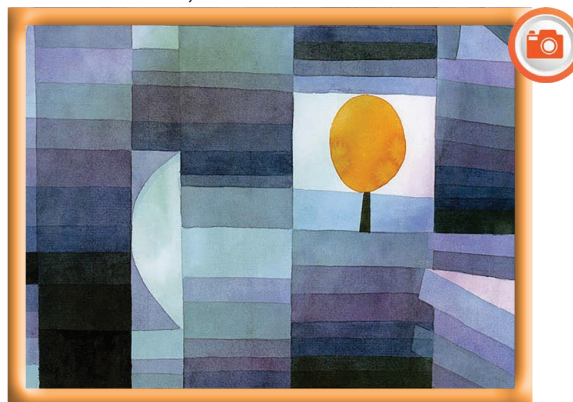
Un reprezentant al fiecărei echipe trebuie să arunce cubul pe catedră și să rezolve cerința corespunzătoare feței de sus a cubului împreună cu coechipierii (fiecare echipă va rezolva câte o sarcină diferită).

- 1. Descrie** tipurile de linii și puncte în compozițiile plastice.
 - 2. Compară** cele două lucrări de mai jos și spune prin ce elemente de limbaj plastic au fost realizate.
 - 3. Asociază** liniile din cel de-al doilea tablou cu elemente din natură sau cu obiecte.
 - 4. Analizează** prima lucrare și spune cum crezi că au fost realizate punctele.
 - 5. Aplică** linii și puncte expresive de diferite tipuri într-un contur desenat pe foaie (fructe, legume, mobilier etc).
 - 6. Argumentează** rolul liniei în redarea expresiei chipului uman.
- Fiecare echipă va prezenta rezolvarea sarcinilor în fața clasei.

Pe malurile Marnei la răsărit
Albert Dubois - Pillet

Mesagerul toamnei
Paul Klee

Lucrează împreună cu un părinte și decupează o doză de aluminiu. Pe bucata bine întinsă, trasează diferite forme cu un cui sau cu o piatră ascuțită, ca în modelul alăturat. Întoarce bucata de aluminiu pe partea cealaltă și observă ce ai obținut. Dă un titlu lucrării tale.

Realizează alături de colegii tăi un album foto pe care să îl postezi pe platforma online a școlii voastre. Albumul trebuie să cuprindă fotografii reprezentative de la activități școlare și extrașcolare.

Realizează fotografii cu lucrările care îți plac cel mai mult. Analizează-le și notează-ți ce ai fi putut executa mai bine.

5. Recapitulare

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

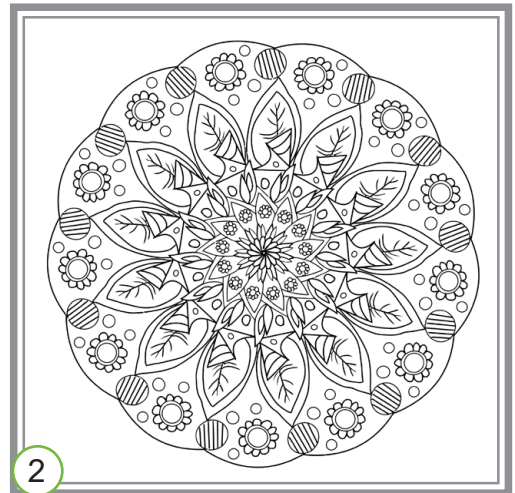
Instrumentele folosite în pictură sunt:

- a) pensulă, creion, gumă, acuarele, cărbune;
- b) pensulă, tempera, creioane cerate, degete;
- c) pensulă, guașe, paletă, pânză, șevalet.

2. Alege desenul obținut prin hașurare.

1

2

3. Enumeră minim cinci tipuri de linii întâlnite în compoziții artistice.

4. Folosind **cerneală** și **pic**, realizează un dans al fulgilor de nea, după următorul procedeu: amestecă cerneală albastră într-un pahar cu puțină apă și acoperă foaia pentru desen, folosind o pensulă groasă. După ce se usucă planșa, desenează cu pic fulgii de nea. Acesta va decolora cerneala. Prezintă lucrarea în fața colegilor. În timpul prezentării, cadrul didactic îți va observa modul de prezentare a lucrării.

5. Realizează o compoziție cu titlul *Corabie pe valuri*, în care să folosești linia, ca element de limbaj plastic.

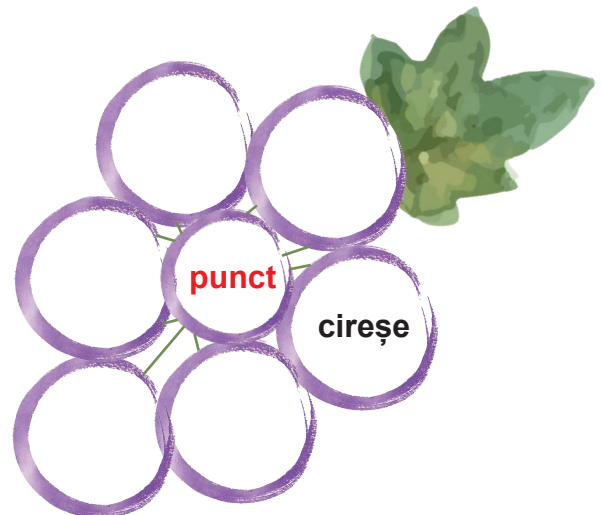

Ciorchinele

Realizați un ciorchine în care să evidențiați punctul în natură. Lucrați în echipă și folosiți punctul ca decorațiune pe diferite obiecte, având ca exemple cuvintele notate în ciorchine.

Indicație

Se scriu cuvinte sau expresii în legătură cu tema aleasă. Se unesc prin linii între ele, pentru a realiza un ciorchine.

6. Evaluare

1. Realizează corespondențe.

foarfecă

pensulă

creion

deget

amprentare

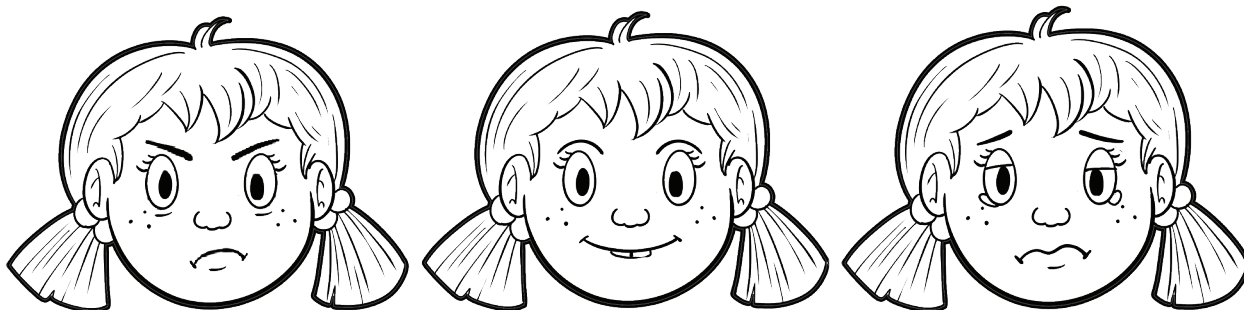
hașurare

stropire

2. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

- Punctul se obține prin trasare.
- Șevaletul este folosit pentru picturi și desene.
- Pentru hașurare folosim linii curbe.

3. Privește cele trei chipuri și observă rolul liniilor în transmiterea mesajului. Ce exprimă fiecare?

Creează și tu trei chipuri expresive, cu ajutorul liniilor și al punctelor.

4. Enumeră tehnicile de lucru prin care poți obține puncte în pictură.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Realizează corect o corespondență.	Realizează corect două corespondențe.	Realizează corect trei corespondențe.
2	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
3	Realizează un chip expresiv.	Realizează două chipuri diferite.	Realizează trei chipuri diferite.
4	Numește o tehnică de lucru.	Numește două tehnici de lucru.	Numește trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Ce ai putea îmbunătăți la modul tău de lucru?
- Ce tipuri de linii îți plac cel mai mult? Cum le-ai putea folosi pentru a realiza o felicitare?

Interevaluare

- Privește portofoliul unui coleg și gândește-te ce ți-a plăcut mai mult în lucrările lui.
- Care dintre lucrările lui te inspiră pentru viitor?
- Ce recomandări ai pentru el? Ce ar fi putut face mai bine?

UNITATEA II - TĂRÂMUL CULORILOR

1. Culoarea - element de limbaj plastic

- 1.1. Culori primare
 - 1.2. Culori binare. Tehnica amestecurilor cromatice
 - 1.3. Culori calde. Culori reci
 - 1.4. Nuanțe
 - 1.5. Tehnica amestecurilor acromatice
 - 1.6. Tonuri
 - 1.7. Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură
2. Lecție joc
 3. Recapitulare
 4. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Culoarelor**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.

1. Culoarea - element de limbaj plastic

Câmp cu maci
Claude Monet

Barcă în lumina lunii
Odilon Redon

1. Privește picturile de mai sus și observă diferențele de lumină și de culoare. Ce rol are lumina în aceste imagini?
2. În care dintre imagini apar cele mai multe culori? Prezența luminii influențează culoarea?
3. Observă trei obiecte din jurul tău și precizează culoarea acestora. Dacă ar fi întuneric, le-ai mai vedea culoarea?

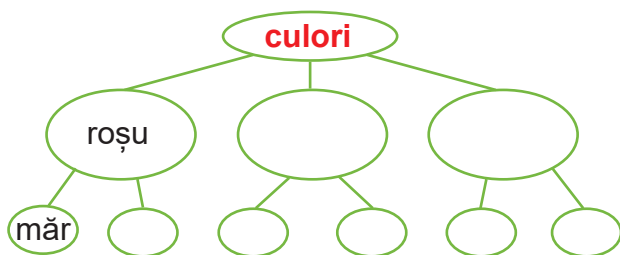
Culoarea există peste tot în jurul nostru. Dacă este întuneric, ființele, obiectele, elementele din natură nu au culoare. Aceasta apare doar dacă există lumină. În prezența ei culorile sunt strălucitoare, iar în umbră sunt palide și întunecate.

Culoarea devine element de limbaj plastic atunci când exprimă anumite idei, sentimente sau impresii.

Ciorchinele

Completează un ciorchine asemănător celui de mai jos. Asociază culori cu fructe și legume.

1. Alege trei culori și realizează o pictură cu jucăria ta preferată.
2. Creează o lucrare cu titlul *Toamna*, în care să folosești culorile specifice anotimpului.

Așterne acuarele, tempera și guașă pe o foaie pentru desen. Care dintre ele acoperă cel mai bine spațiul de lucru?

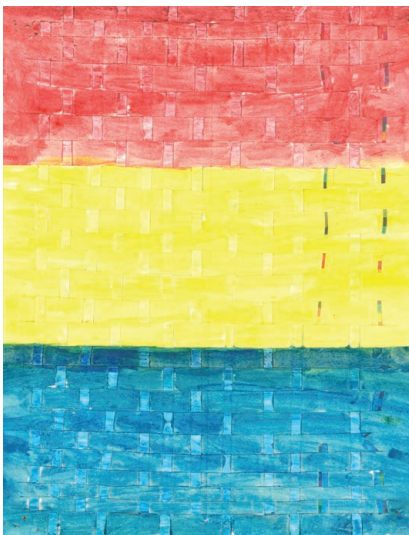
1.1. Culori primare

1. Care sunt cele trei culori predominante din imagine?
2. Ce alte elemente din natură mai pot avea aceste culori?
3. Ai întâlnit aceste culori folosite împreună pe obiecte? Exemplifică.

Singurele culori care nu pot fi obținute prin amestecul altor culori sunt: roșu, galben și albastru. Acestea se numesc **culori primare** și au cel mai mare grad de strălucire.

Prin amestecul culorilor primare se obțin celelalte culori.

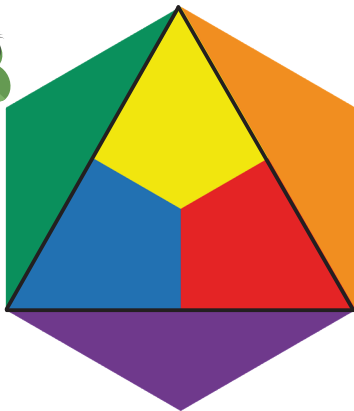

Folosind culorile primare, realizează un model decorativ care poate fi folosit la un costum popular.

1. Realizează o compoziție plastică intitulată *Covorul din camera mea*, folosind culorile primare.
2. Amintește-ți tehnica țesutului și realizează steagul României din benzi de hârtie, colorate în culorile primare.

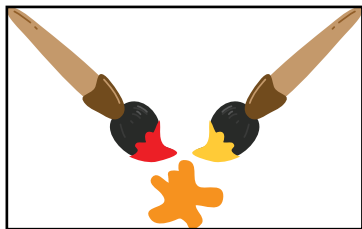
1.2. Culori binare. Tehnica amestecurilor cromatice

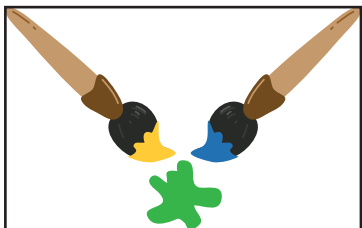
1. Enumeră culorile din interiorul triunghiului din figura alăturată. Ce fel de culori sunt acestea?
2. Denumește culorile din exteriorul triunghiului.
3. Privește partea dreaptă a figurii. Gândindu-te la amestecul culorilor, spune cum crezi că s-a obținut culoarea oranj (portocaliu).
4. Privește partea stângă a figurii. Cum crezi că s-a obținut culoarea verde?
5. Din ce culori se poate obține culoarea violet?

6. Ce culori s-au folosit în pictura alăturată?

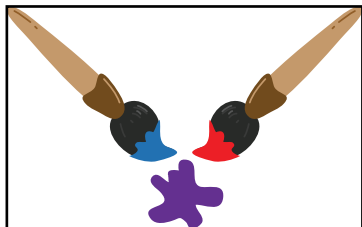
Dacă amesteci culorile primare, două câte două, în cantități egale, vei obține **culorile binare**: **oranj**, **verde** și **violet**.

ROȘU + GALBEN = ORANJ

GALBEN + ALBASTRU = VERDE

ALBASTRU + ROȘU = VIOLET

Amestecă plastilină pentru a obține bile colorate în culorile binare. Realizează decorațiuni pentru Crăciun și aplică pe ele paiete*, mărgelile și sclipici, folosind tehnica repetiției.

O compoziție plastică se realizează prin folosirea culorilor primare, dar și prin amestecul lor. Astfel se obțin diferite amestecuri cromatice. Observă-le în compozițiile artiștilor.

Flori
Odilon Redon

O pajiște în munți
Vincent Van Gogh

Tehnica de lucru prin care se amestecă două sau mai multe culori pentru a obține altele noi se numește **amestec cromatic**.

Ai văzut vreodată un curcubeu pe cer? El apare imediat după ploaie, atunci când razele soarelui vin spre pământ printre picăturile de apă din atmosferă. Astfel pot fi observate cele șapte culori ale curcubeului.

Poți obține și tu culorile curcubeului, în urma amestecurilor cromatice.

Pentru a reține culorile curcubeului, memorează inițialele culorilor citite pe verticală (ROGVAIV).

R - Roșu
O - Oranj
G - Galben
V - Verde
A - Albastru
I - Indigo
V - Violet

1. Acoperă un spațiu plastic cu ajutorul culorilor primare și binare.

2. Obține amestecuri cromatice, combinând două culori primare în cantități diferite. Ce observi?

Cel mai colorat copac din lume este eucaliptul curcubeu. El are scoarța în culorile curcubeului.

Realizează trunchiul și ramurile unui copac curcubeu din împletituri de sfoară albă. Lipește-le pe un suport de hârtie și pictează-le în culorile curcubeului. Adaugă frunze din fire textile verzi, tocate.

1.3. Culori calde. Culori reci

Apus de soare pe câmpii
Albert Bierstadt

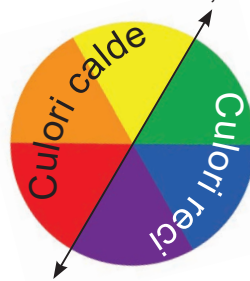

Vechiul Sarum
John Constable

1. Care dintre imagini îți dă senzația de cald? Dar de rece?
2. Ce culori s-au folosit pentru a reda senzația de cald? Dar pentru a reda senzația de rece?

Culorile calde sunt: galben, roșu și oranj. Ele dau impresia de căldură și lumină.

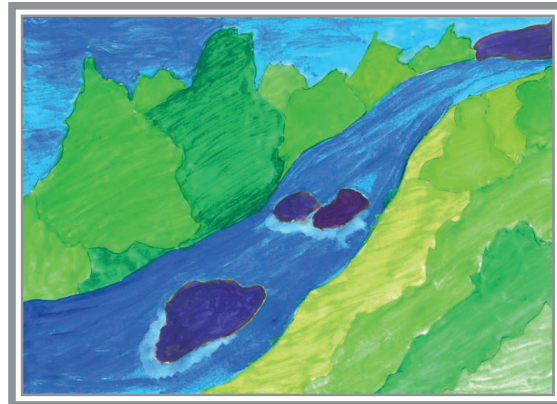
Culorile reci sunt: albastru, verde și violet. Ele dau impresia de rece, frig și umbră.

Cea mai deschisă culoare este galben.

Cea mai închisă culoare este violet.

Cea mai caldă culoare este oranj.

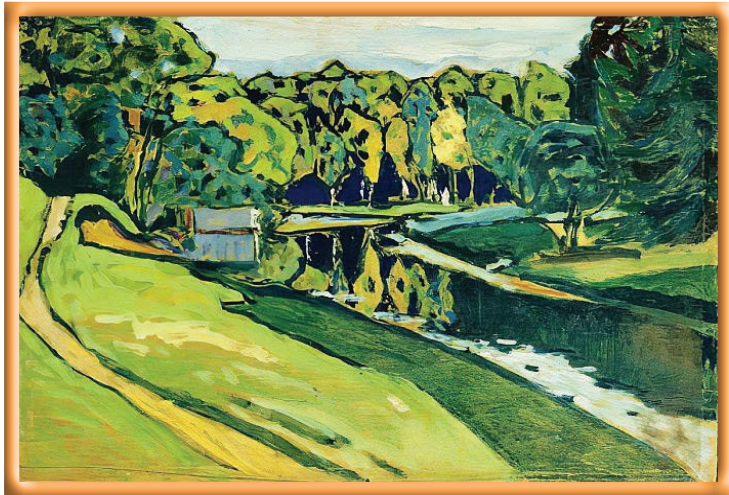
Cea mai rece culoare este albastru.

1. **Activitate pe echipe.** Elevii primei echipe vor realiza câte o compoziție plastică, ce ilustrează *Regatul toamnei*, folosind culorile calde. Elevii celei de-a doua echipe vor realiza câte o compoziție plastică ce ilustrează tema *Făt-Frumos și Zmeul Zmeilor*, folosind culorile reci. Se va organiza o expoziție în școală cu aceste lucrări.
2. Amintește-ți tehnica Tangram și realizează un model, folosind trei tanuri în culori calde, trei tanuri în culori reci și unul negru. Poți să pictezi tu tanurile.

1.4. Nuanțe

Îngerul
Jean François Millet

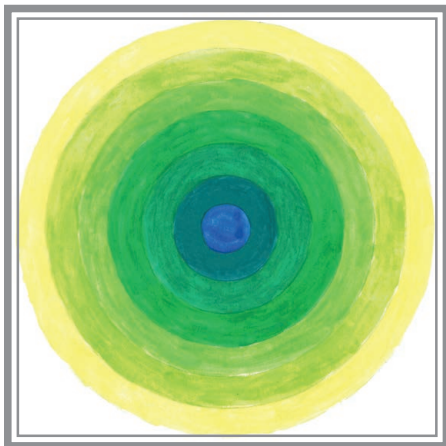
Toamnă
Vasili Kandinski

1. Ce culori s-au folosit pentru realizarea fiecărei compoziții plastice de mai sus?
2. Ce culoare predomină în fiecare imagine?

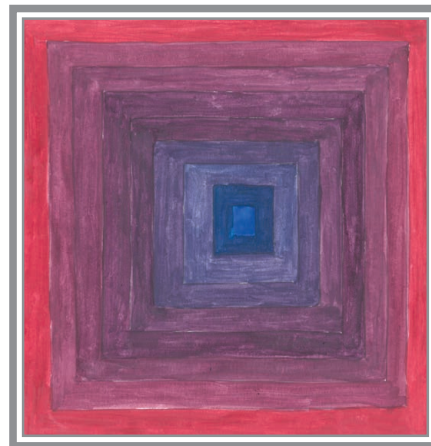
Nuanțele sunt amestecuri ale culorilor vecine din roata culorilor, una primară și cealaltă binară.

Amestecând **albastru** cu din ce în ce mai mult **galben**, se obțin nuanțe de galben spre verde și nuanțe de albastru spre verde.

Amestecând **albastru** cu din ce în ce mai mult **roșu**, rezultă nuanțe de roșu spre violet și nuanțe de albastru spre violet.

Obține și tu nuanțe, amestecând treptat roșu și galben, plecând de la un triunghi mic roșu. În ce lucrare poți folosi nuanțele obținute?

Jocul literelor F-F-F

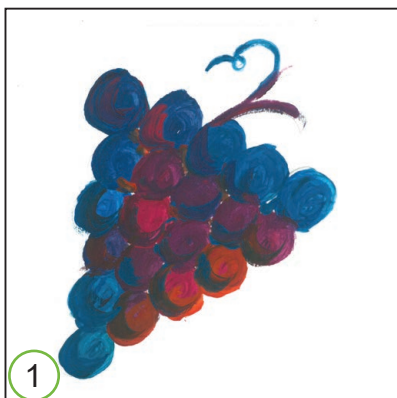
Desenează pe o foaie pentru desen trei pătrate. Realizează în fiecare pătrat câte o pictură, după model.

Pătratul 1 - un FOC - folosește nuanțe obținute din amestecul culorilor roșu și galben.

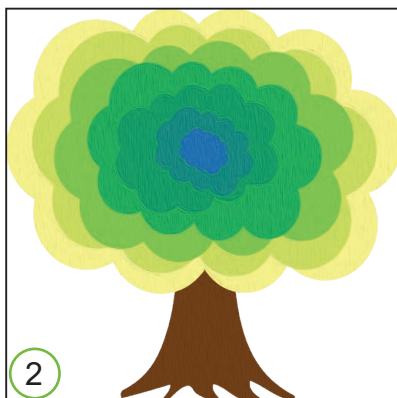
Pătratul 2 - un FLUTURE - folosește nuanțe obținute din amestecul culorilor albastru și galben.

Pătratul 3 - o FLOARE - folosește nuanțe obținute din amestecul culorilor roșu și albastru.

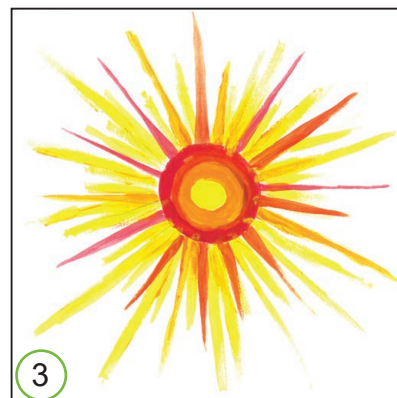
Model: Jocul literelor S-S-S

STRUGURE

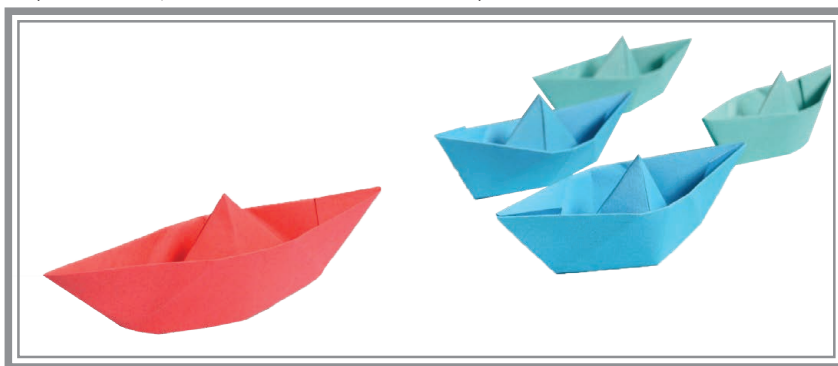
STEJAR

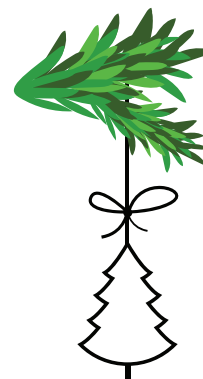
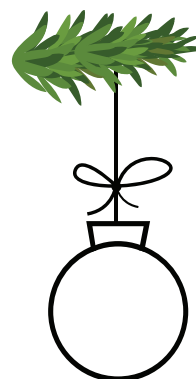
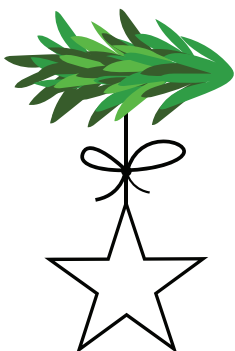
SOARE

Construiește bărcuțe prin tehnica Origami și decorează-le, folosind nuanțe la alegere.

Desenează după model, decupează și pictează decorațiuni pentru Crăciun, folosind nuanțe de culori și tehnicile învățate: pensulație, amprentare, pulverizare și stropire.

1.5. Tehnica amestecurilor acromatice

1. Ce observi în imaginile de mai sus? Ai remarcat absența culorilor?
2. Ce impresie îți produc imaginile în care nu apar culori?
3. Ai vrea să schimbi ceva în imagini? Ce anume?

Alb și negru sunt **nonculori**. Dacă vei amesteca alb și negru vei obține **gri neutru** (necolorat). Amestecurile care se realizează între alb și negru se numesc **amestecuri acromatice**.

Dacă se amestecă toate culorile primare în cantități egale, se obține gri neutru, închis (gri perfect).

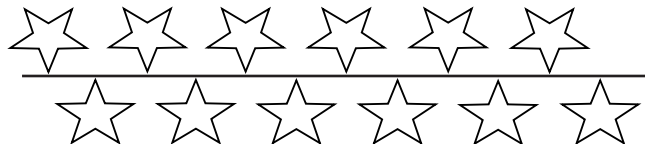
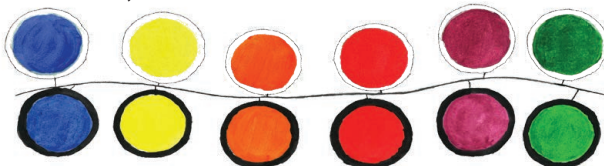
Albul este asociat cu lumină, puritate și liniște, iar negrul este asociat cu întuneric, tristețe și mister. Amestecurile acromatice sunt folosite în pictură, uneori și alături de alte culori.

Dacă vei alătura alb unei culori, va părea mai închisă, iar dacă îi vei alătura negru, va părea mai luminoasă.

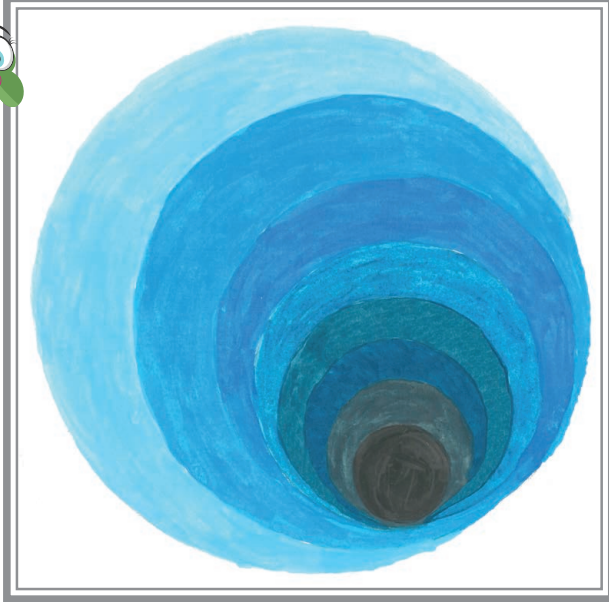

1. Creează o compoziție plastică în care să illustrezi satul bunicilor într-o zi de iarnă. Folosește nonculorile și amestecul lor.
2. Imaginează-ți Planeta Roboților! Cum o poți picta în nonculori și gri?
3. Realizează o ghirlandă pentru bradul de Crăciun, urmărind imaginile de mai jos. Decupează și apoi pictează în culori primare și binare, după model, câte o pereche de stele. Conturează un element cu alb și pe celălalt cu negru. Ce observi?

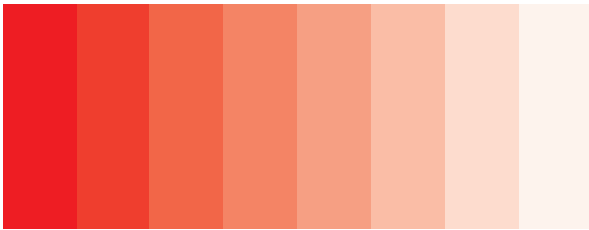
1.6. Tonuri

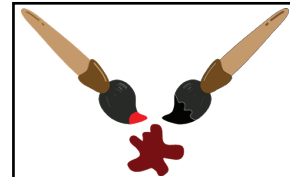
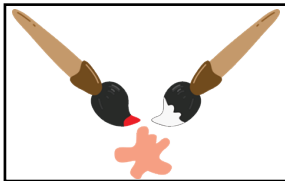
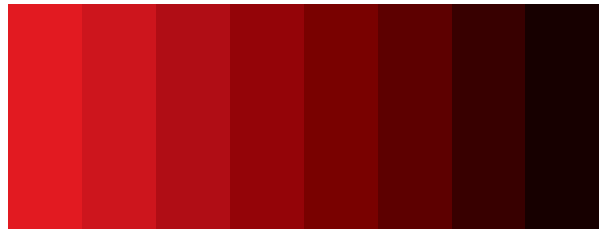
1. Privește cu atenție imaginile și spune cum crezi că au fost obținute culorile.
2. Ce impresie îți lasă alăturarea cercurilor din prima imagine?
3. În ce lucrări ai putea folosi amestecurile cromatice de mai sus?

Tonurile sunt amestecuri ale unei culori cu alb (pentru a obține **tonuri deschise**) și cu negru (pentru a obține **tonuri închise**).

Tonuri deschise

Tonuri închise

1. Obține tonuri de albastru și ilustrează *Lumea apelor*.
2. Alege un obiect (jucărie, lingură de lemn, cutie etc.) și pictează-l cu tonurile unei culori.

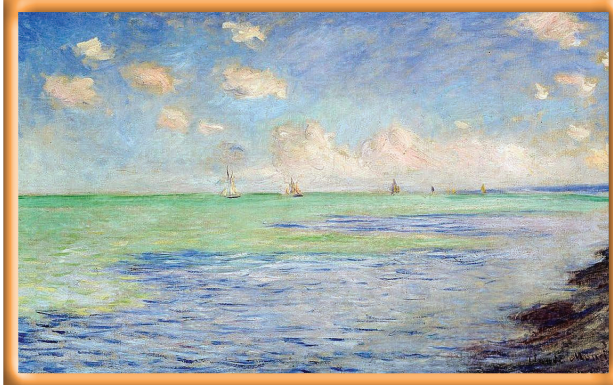
Decupează o mască și picteaz-o, folosind tonuri ale unei culori la alegere. Interpretează rolul personajului reprezentat de mască.

1.7. Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură

Clienți duri
John George Brown

Marea de la Pourville
Claude Monet

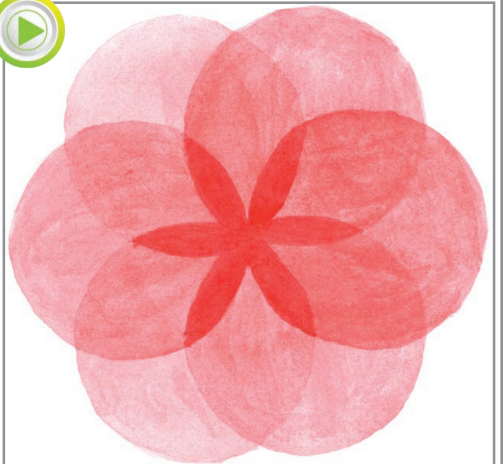

1. Ce reprezintă imaginile de mai sus?
2. În care dintre cele două lucrări s-a folosit mai multă apă pentru diluarea culorilor?

Ce te face să crezi asta?

Tehnica de obținere a efectului de transparență/ opacitate în pictură se realizează prin diluarea culorilor cu apă și suprapunerea straturilor de culoare, după uscarea fiecărui strat.

Acuarelele sunt **transparente**. Când sunt diluate cu mai multă apă, sugerează luminozitate și delicatețe. Tempera și guașele sunt culori **opace (netransparente)**. Ele acoperă total hârtia, deoarece sunt mate și dense.

1. Pictează aripile unui fluture de hârtie, folosind acuarele. După uscare, decorează-le, astfel încât să evidențiezi transparența/ opacitatea în pictură.
2. Creează o lucrare intitulată *Cer de primăvară*, în care să arăți efectul de transparență al acuarelelor și opacitatea guașelor.

2. Lecție joc

În natură și în lucrările artistice există **culori prietene**: roșu și verde, galben și violet, albastru și oranj.

Fiecare pereche este asociată unui anotimp, astfel:

roșu și verde - anotimpului primăvara

galben și violet - anotimpului vara

albastru și oranj - anotimpului toamna

Pictorii utilizează aceste combinații și amestecuri de culori în lucrări plastice.

Peisaj de iarnă
Vasili Kandinski

Dormitorul din Arles
Vincent Van Gogh

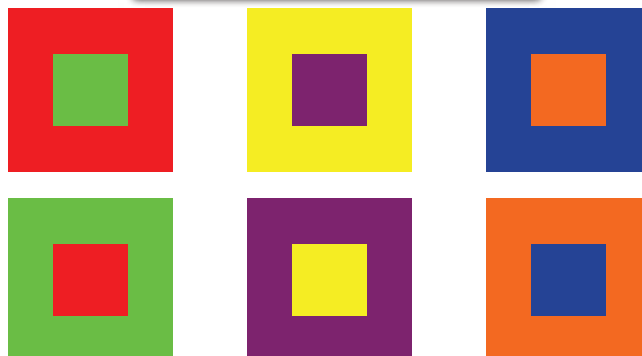

Fata pădurii
Nicolae Tonitza

• Acestea sunt folosite în pereche și în vestimentație, în amenajări interioare sau la diverse decorațiuni, pentru că se îmbină armonios.

Alăturare de culori prietene

Cadranele

Joc de creativitate - Copacul călător prin lumea culorilor

Se împarte foaia ca în modelul de mai jos, obținând patru cadrane. În fiecare dintre acestea, elevii primesc sarcini diferite.

Realizează o compoziție plastică, respectând cerințele din imagine. Completează desenele cu elemente preferate.

1. Culori primare

2. Culori binare

3. Nuanțe

4. Tonuri

1. Amestecă roșu, verde și alb pentru a ilustra *Lumea lui Oz*.

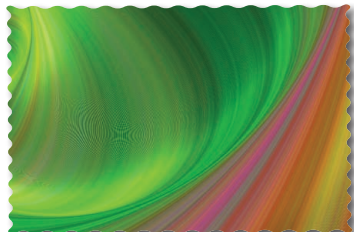
2. În oranj adaugă albastru și alb, cu care să decorezi rama unui tablou.

3. Recapitulare

1. Culorile primare sunt:....
2. Prin amestecul culorilor primare se obțin:
 - a. tonuri
 - b. nuanțe
 - c. culori binare
3. În care dintre lucrările de mai jos predomină griuri neutre?

4. Realizează o compoziție plastică cu titlul *Carnavalul iernii* în care să apară: un personaj costumat în *nuanțe de verde*, o prințesă cu rochie în *tonuri de roșu* și un clown cu haine în *culori binare*.

Apus de soare

Proiect

1. Ce vom face?

Vom realiza fotografiile ale apusului de soare.

2. Ce urmărim?

Identificarea nuanțelor și a efectului de transparență/ opacitate în culorile apusului de soare

3. Cum procedăm?

Se împarte clasa în trei echipe: echipa *Nuanțe*, echipa *Tonuri* și echipa *Culori binare*. Elevii fiecăreia vor fotografia apusul soarelui pe parcursul a șase săptămâni, iar fotografiile se vor organiza în ordine cronologică.

4. Cum vom evalua proiectul?

Reprezentantul fiecărei echipe va prezenta în fața clasei albumul obținut, pe un suport electronic.

Elevii vor analiza toate fotografiile și se vor evidenția nuanțele și efectul de transparență/ opacitate în culorile apusului de soare.

Autoevaluare

Criterii de apreciere	Da	Nu
Am desfășurat toate activitățile din proiect.		
Am rezolvat dificultățile apărute pe parcurs.		
Materialele/ lucrările proiectului sunt bine realizate.		

Evaluarea elevului de către cadrul didactic

Criterii de apreciere	Da	Nu
A colaborat cu alți colegi.		
A comunicat eficient.		
A finalizat corect sarcinile.		
A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
Și-a pus în aplicare achizițiile anterioare.		

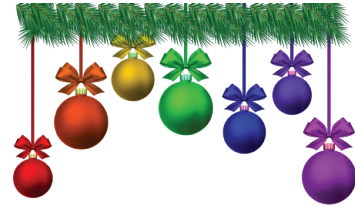

4. Evaluare

1. Realizează corespondențe.

- roșu
- oranj
- galben
- verde
- albastru
- indigo
- violet

- cer
- copac
- toamnă
- liliac
- zăpadă
- soare
- căpșună
- vânăță

2. Enumeră culorile din care se obțin nuanțe.

3. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

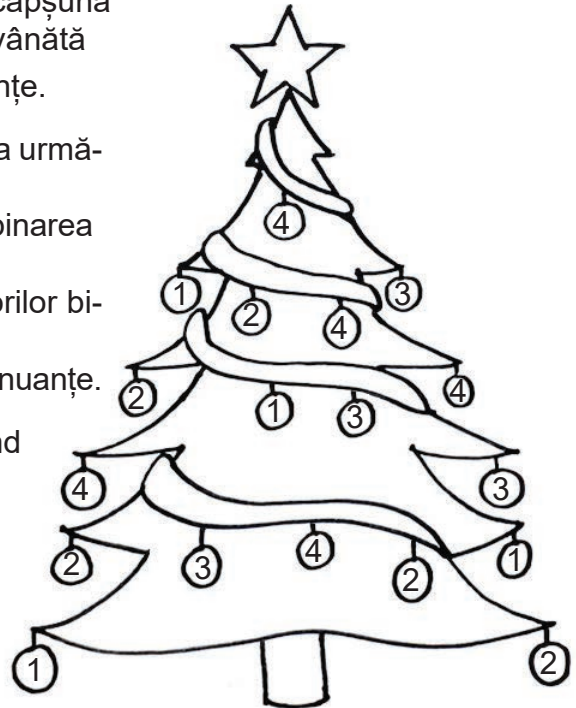
- a. Amestecul cromatic se obține prin combinarea a două sau mai multe culori.
- b. Tonurile se obțin prin amestecurile culorilor binare.
- c. Dacă amestecăm alb cu negru, obținem nuanțe.

4. Pictează globulețele bradului respectând

indicațiile date:

- 1 - culori calde
- 2 - culori binare
- 3 - culori reci
- 4 - culori primare

Completează desenul cu decorațiuni preferate de tine.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Realizează trei corespondențe corecte.	Realizează cinci corespondențe corecte.	Realizează toate corespondențele corecte.
2	Numește o culoare.	Numește două culori.	Numește trei culori.
3	Alege un răspuns corect.	Alege două răspunsuri corecte.	Alege trei răspunsuri corecte.
4	Respectă două indicații.	Respectă trei indicații.	Respectă toate indicațiile.

Autoevaluare

- Orele de arte vizuale și abilități plastice au fost:
 - Ușoare
 - Plăcute
- Dificile
- Interesante
- Cel mai mult mi-a plăcut tema ...

Interevaluare

- Alege o lucrare din minialbumul unui coleg și spune ce te inspiră cel mai mult.

UNITATEA III - TĂRÂMUL FORMELOR

1. Forma - element de limbaj plastic

1.1. Tehnici de lucru pentru obținerea formelor spontane

1.2. Formele geometrice în pictură

1.3. Tehnica Origami

1.4. Tehnica Tangram

1.5. Tehnica Quilling

1.6. Tehnici ale colajului

1.7. Machete și modele

1.8. Forma în fotografie

2. Lecție joc

3. Recapitulare

4. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Formelor**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.

1. Forma - element de limbaj plastic

Cafeneaua de noapte
Vincent Van Gogh

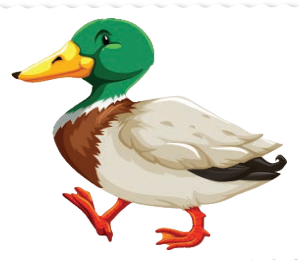
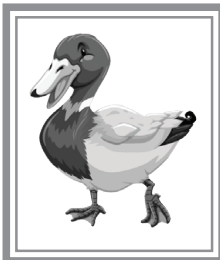
Drumul spre sat
Heinrich Carl Schubert

Case din Munchen
Vasili Kandinski

1. Privește lucrările de mai sus. Ce reprezintă fiecare?
2. Ce forme recunoști? Cum crezi că au fost realizate?

Formele plane se regăsesc în desen și în pictură și au două dimensiuni.

Formele spațiale se regăsesc în modelaj, machete și modele, în sculptură, în natură și au volum, adică au trei dimensiuni.

Forma este înfățișarea exterioară a unei figuri, a unui personaj, a unei plante, a unui animal sau a unui obiect din mediul înconjurător.

Ca *element de limbaj plastic*, forma exprimă liniște, armonie, joc, mișcare, ordine, echilibru, tristețe, bucurie sau are rol decorativ.

Machetă

Modelaj plastilină

Ceramică

Sculptură

Reprezintă un colț din natură în anotimpul primăvara.

Realizează o lucrare din plastilină cu titlul *Ferma animalelor*.

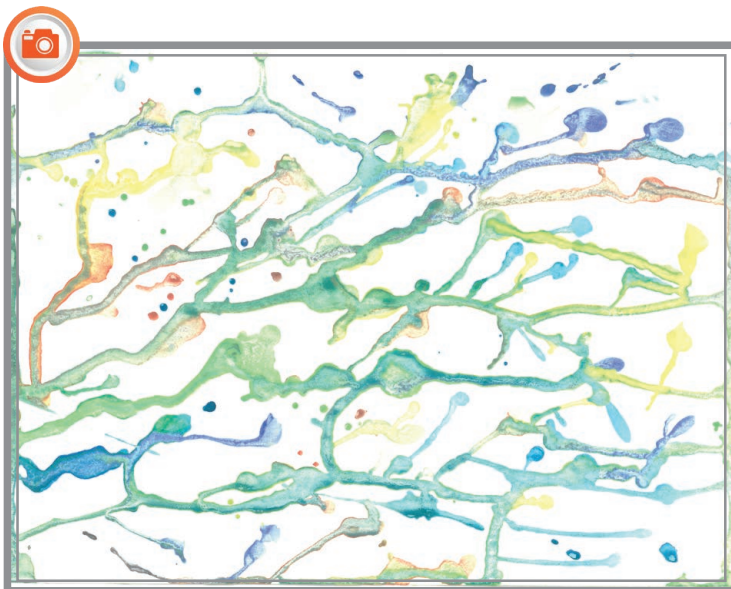
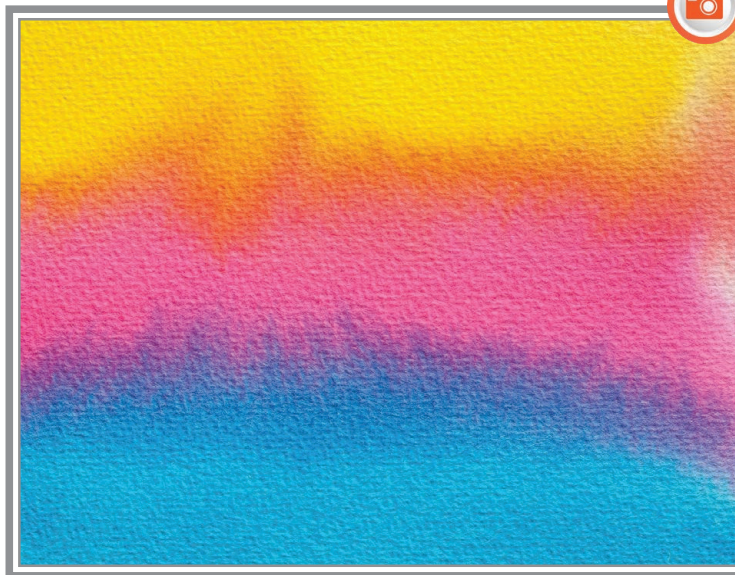
1.1. Tehnici de lucru pentru obținerea formelor spontane

În pictură, formele sunt de două tipuri:

- **spontane** - se obțin prin tehnici de lucru variate: fuzionare, curgere liberă, stropire forțată, scurgere aderentă, dirijarea jetului de aer, sfoară colorată, monotipie etc.
- **dirijate** - se obțin prin folosirea pensulei și a liniei, pentru a reda anumite elemente.

1. Fuzionare

Apusul soarelui este fascinant. Vei învăța cum să crezi și tu un astfel de peisaj încântător. Umezește foaia cu o pensulă groasă și multă apă curată. Pictează linii apropiate și observă cum se întrepătrund culorile. Apar forme diferite prin fuzionarea (amestecul) culorilor. Adaugă elemente și vei obține o lucrare deosebită.

2. Curgere liberă

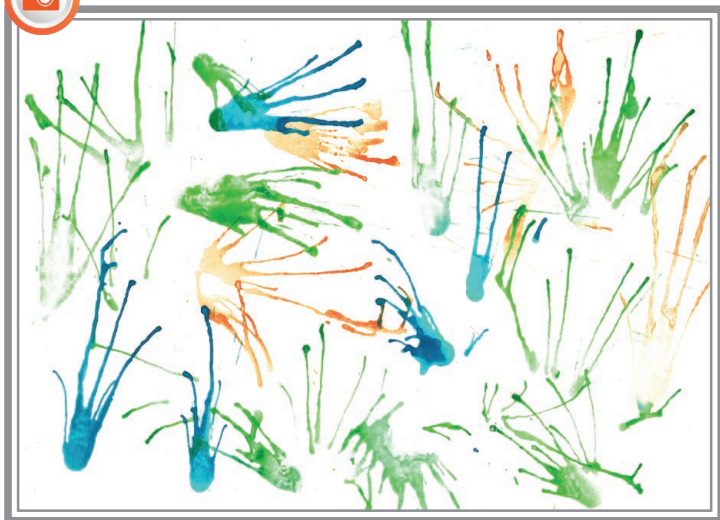
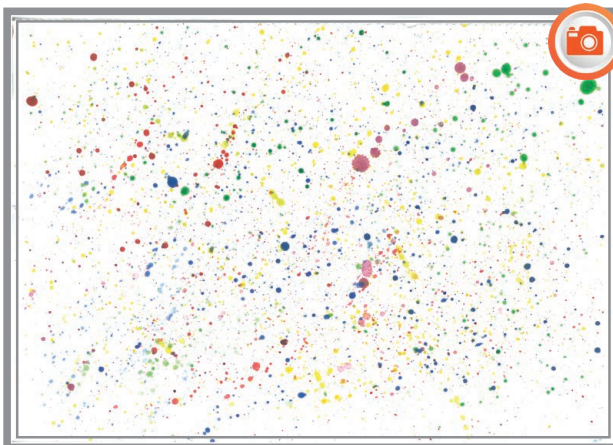
Asemenea picăturilor de ploaie, care lasă urme subțiri pe geamul tău, poți lucra pe o foaie pentru desen cu pensula bine înmuiată în culorile tale preferate. Aplică amestecul pe suportul de lucru și înclină-l ușor. Culoarea va curge liber pe foaie. Privește formele obținute și integrează-le în lucrarea ta.

1. Pictează un personaj din povești, realizând fundalul prin fuzionare.
2. Folosind curgerea liberă a culorilor, pictează *Zâna Ploilor*.

3. Stropire forțată

Ai văzut balenele în timp ce plutesc pe apele oceanului? Ele aruncă jeturi de apă asemenea unor fântâni arteziene. Pictează și tu o balenă *simpatică* și stropește spațiul de lucru rămas deasupra ei cu pensula plină de apă și culoare, trăgând sau scuturând pensula, astfel încât stropii să sară. Completează desenul cu valuri, nori și câțiva prieteni pentru personajul tău.

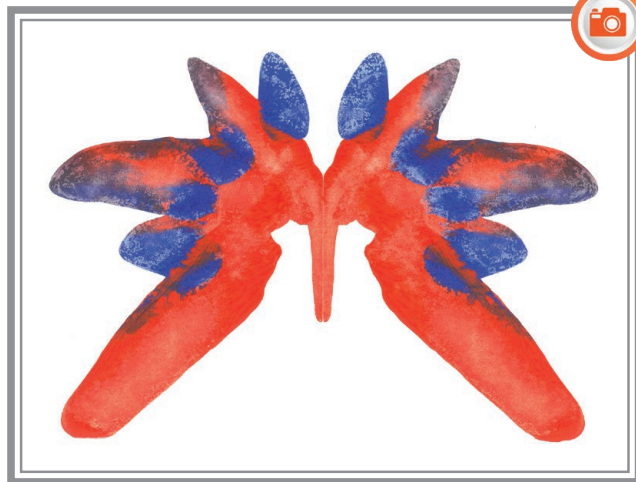
4. Dirijarea jetului de aer

Îți plac artificiile de pe cerul nopții? Lumina și strălucirea lor le poți surprinde într-un *Vis de iarnă*. Iată cum vei proceda: aplică pe foaia pentru desen picături mari de culoare cu o pensulă groasă. Suflă deasupra lor cu un pai. Artificiile tale *strălucesc*. Poți completa desenul cum dorești.

5. Monotipie

Îndoiaie o foaie pentru desen. Aplică mai multe picături din trei culori preferate pe una dintre jumătăți, cât mai aproape de linia de pliere și acoperă-le cu cealaltă jumătate de foaie. Presează ușor peste culori în direcții diferite și deschide foaia. Ai obținut o formă ale cărei jumătăți sunt asemănătoare? Adaugă elemente și culori pentru a obține o compoziție plastică intitulată *Țara fluturilor*.

Realizează o compoziție plastică în care să folosești monotipia și stropirea forțată. Dă-i un titlu potrivit.

6. Scurgero aderentă

Umezește foarte bine foaia pentru desen și aplică mai multe picături mari de culoare cu pensula. Ridică suportul de lucru și vei vedea cum se scurge culoarea, lăsând urme colorate.

7. Tehnica sforii colorate

O bucată de sfoară îmbibată într-o culoare pe care o preferi, va fi așezată cu degetele pe o foaie pentru desen sub forma unei linii șerpuite, lăsând un capăt la margine. Așază deasupra ei o altă foaie și apasă ușor, în timp ce tragi de capătul sforii. Ridică a doua foaie și observă ce ai obținut. Completează lucrarea ta și dă-i un titlu potrivit.

1. Aplică mai multe picături de culoare pe o foaie pentru desen. Acoperă-le cu o altă foaie, presează și rotește ușor. Desprinde-le cu grijă și observă formele obținute. Conturează cu carioca neagră două dintre ele și însuflețește-le.

2. Alege două - trei culori și amestecă-le cu mai multă apă, după care aplică-le pe foaia de lucru. Mișcă foaia, astfel încât culoarea să curgă liber în ce direcții dorești. Descoperă forme interesante printre urmele de culoare. Conturează-le.

Fotografiază lucrările executate prin tehnicile de lucru studiate și completează albumul tău.

Alege trei lucrări din albumul tău și realizează câte o ramă pentru fiecare, folosind diferite materiale din natură (frunze, semințe, crengi și altele).

1.2. Formele geometrice în pictură

Nufri
Claude Monet

Podul Neuf
Pierre Auguste Renoir

Vedere a oficiului poștal din Cagnes
Pierre Auguste Renoir

Regata Argenteuul
Claude Monet

1. Ce forme geometrice observi în lucrările de mai sus?

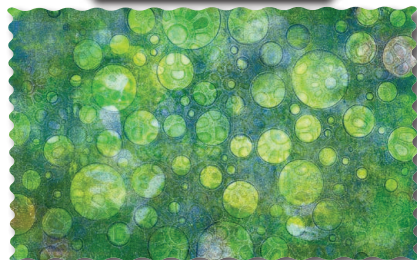
2. Ce poți picta, folosindu-le în lucrările tale?

În pictură, formele geometrice exprimă:

liniște - armonie

dinamism - joc

ordine - echilibru

cerc

triunghi

dreptunghi

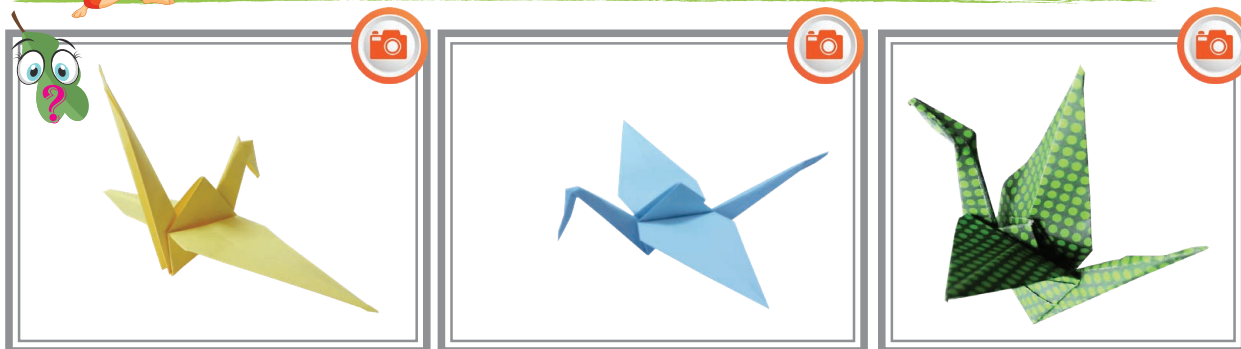

1. Realizează un semn de carte, utilizând un model decorativ format din două figuri geometrice preferate.

2. Desenează pe foaia de lucru un cerc albastru. Adaugă alte elemente pentru a realiza o compoziție plastică intitulată *Tărâmul norilor*.

1.3.Tehnica Origami

Tehnica plierii (îndoirii) hârtiei își are începuturile în Japonia. Credința populară japoneză spune că, celui care împăturește 1000 de cocori, i se îndeplinește o dorință.

La baza formelor obținute prin această tehnică se află figuri geometrice: pătrat, triunghi, dreptunghi și altele.

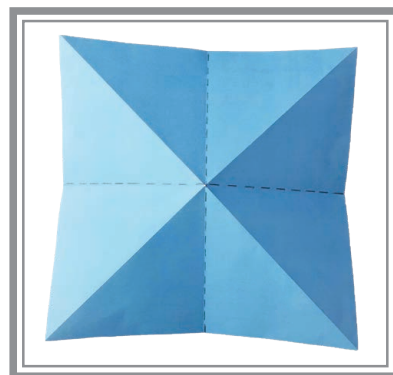
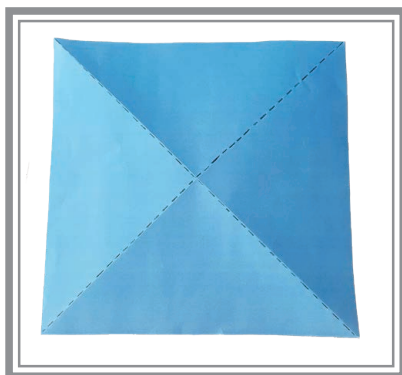
Formele se realizează folosind: hârtie subțire, groasă, velină, ziare, reviste, hârtie de împachetat, fără a se folosi pastă de lipit.

Origami este tehnica de pliere a hârtiei sub diferite forme geometrice, pentru obținerea unor modele de obiecte, ființe sau forme decorative (*ori* - a îndoi, *kami* - hârtie).

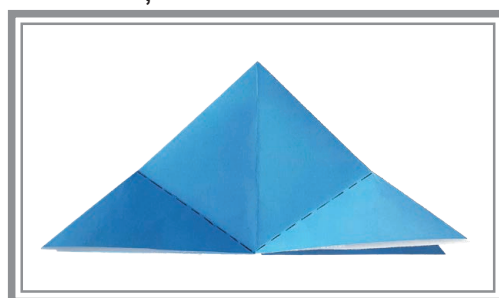
Etape de lucru - Fluture

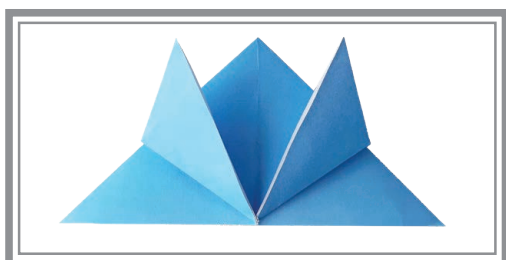
1. Realizează un pătrat. 2. Îndoiaie după linia punctată. 3. Pliază după liniile verticale și orizontale.

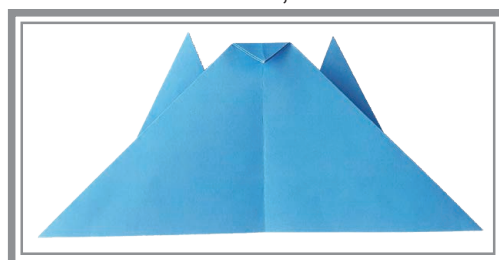
4. Strânge foaia după îndoitori.

5. Presează triunghiul obținut și ridică cele două colțuri.

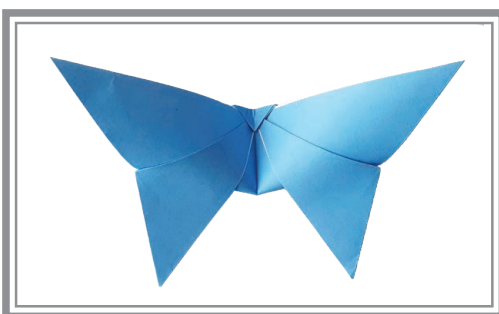
6. Presează colțurile ridicate și întoarce modelul.

7. Îndoiaie vârful triunghiului spre tine.

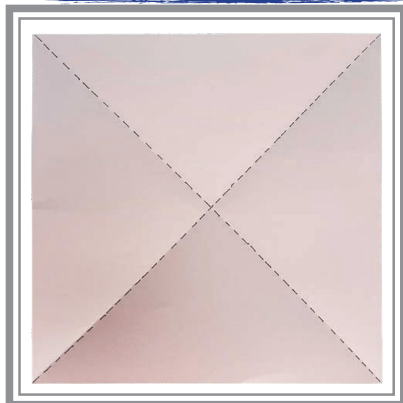

8. Ridică baza triunghiului, până o prinzi cu vârful îndoit la etapa 7.

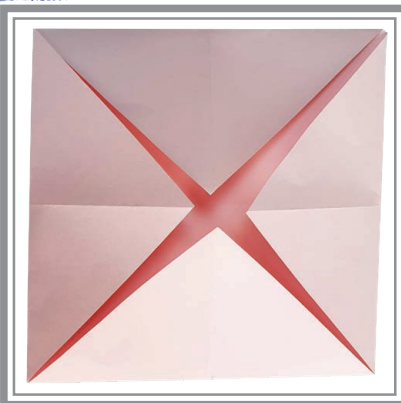

9. Ține vârful apăsat și îndoiaie modelul. Ai obținut un fluture.

Etape de lucru - Floare de nufăr

1. Îndoaie pătratul după linia punctată și deschide-l.

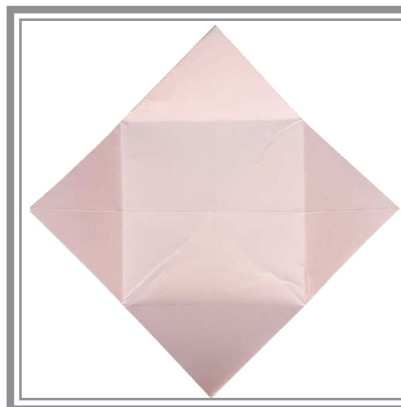
2. Pliază colțurile pătratului la jumătate și presează.

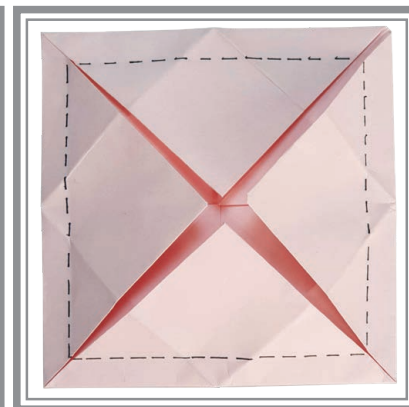
3. Îndoaie încă o dată, aducând noile colțuri la centrul pătratului și întoarce.

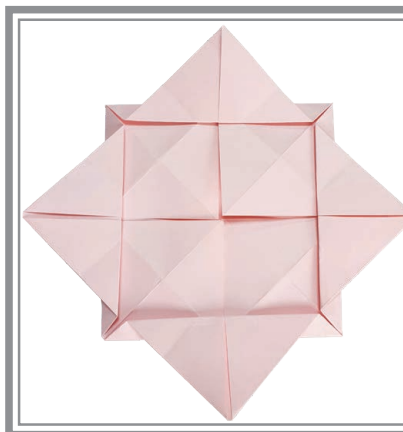
4. Repetă operațiunea și pe dosul lucrării.

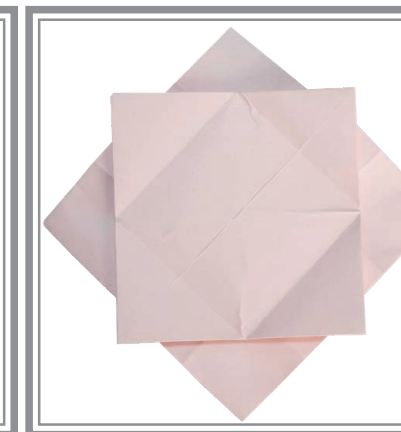
5. Deschide colțurile pliate la punctul 4 și întoarce.

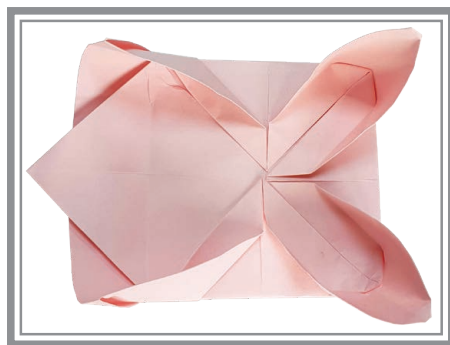
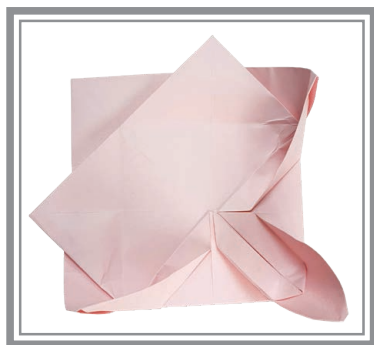
6. Pliază cele patru triunghiuri după linia punctată.

7. Presează muchiile și întoarce.

8. Ridică triunghiurile și presează-le către centrul pătratului.

9. În timp ce aduci colțurile în centrul pătratului, modelează cu degetele cele patru petale ale florii și întoarce modelul.

10. Îndoiaie către exterior cele patru triunghiuri, atât cât îți permite marginea modelului și întoarce din nou.

11. Așază petalele cu degetele. Ai obținut o floare de nufăr.

Confecționează diferite modele Origami, pe care să le folosești în decorarea unui spațiu (camera ta, sala de clasă, o fereastră, un perete).

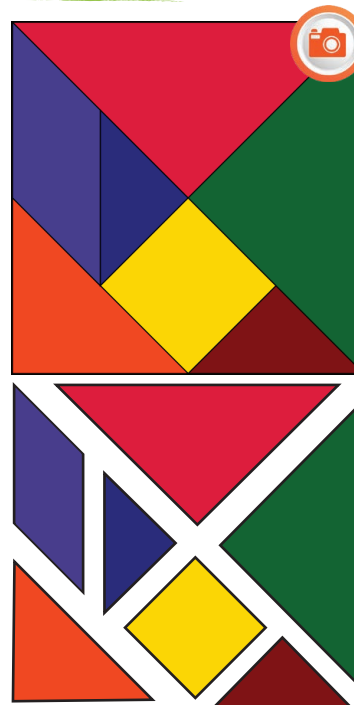
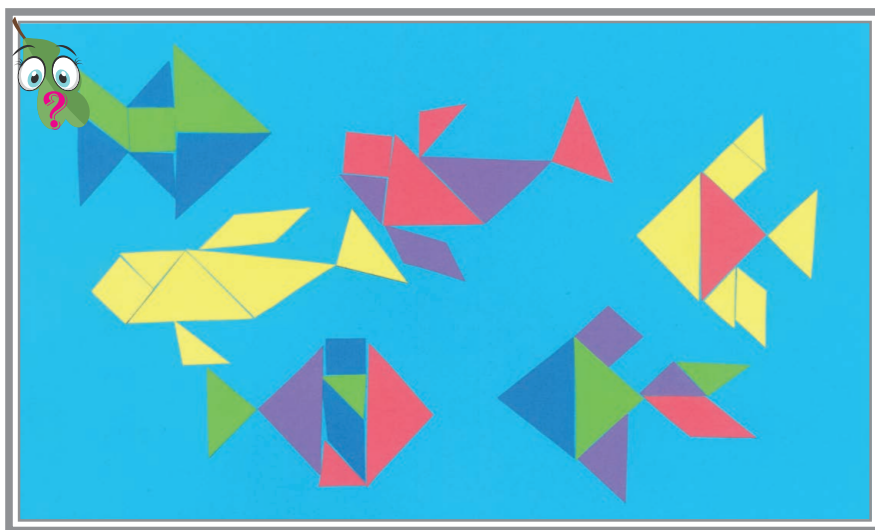
Realizează un portofoliu în care să prezinți etapele de obținere a unui produs prin tehnica Origami.

Expune lucrări Origami și invită colegii din școală să viziteze expoziția.

1.4. Tehnica Tangram

Tangramul este un joc foarte vechi apărut în China, asemănător unui puzzle.

Tehnica Tangram are la bază un pătrat, numit și *pătrat magic*. Acesta este compus din șapte figuri geometrice de mărimi diferite, numite *tanuri*: 5 triunghiuri (2 mari, 2 mici, 1 mijlociu), 1 pătrat, 1 paralelogram.

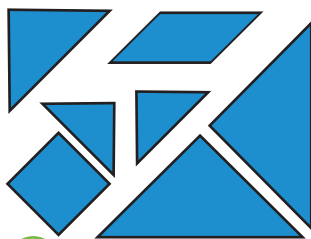
Pătratul Tangram poate fi de dimensiuni și culori diferite, în funcție de modelul ales.

Tangram este o tehnică de lucru care constă în decuparea, asamblarea și lipirea unor figuri geometrice, pentru a obține forme variate: plante, animale, obiecte etc.

Etape de lucru - figuri Tangram

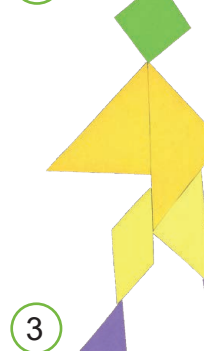
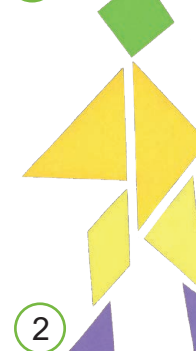
1. Se decupează tanurile.

2. Se așază tanurile pe foaia de lucru pentru a asambla modelul, fără a le lipi.

3. Se lipesc toate tanurile, fără a se suprapune.

Magia tanurilor

Investigație

Definirea problemei

🌀 Descoperirea importanței tehnicii Tangram pentru petrecerea timpului liber de către copii și o ocazie de a învăța fără efort sau plictiseală

Anunțarea temei

🌀 Tema aleasă este *Magia tanurilor* în compunerea modelelor Tangram.

🌀 Investigația se va desfășura pe parcursul a șase săptămâni.

Sarcini de lucru

🌀 Observarea figurilor geometrice care compun pătratul Tangram și efectul asamblării acestora, pentru a obține diferite modele

🌀 Vizionarea de filme, documentare, albume cu tehnici care au ca material de lucru hârtia

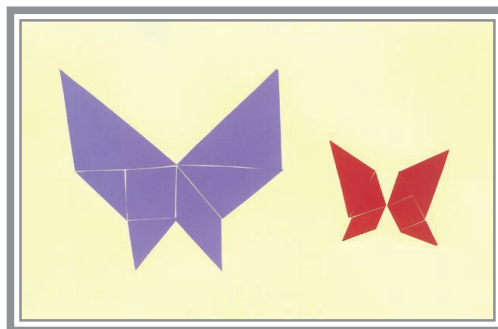
🌀 Realizarea de modele variate, categorii, teme și culori diferite

Prezentarea rezultatelor investigației

🌀 Fiecare elev va prezenta rezultatele investigației organizate într-o mapă în care se regăsesc toate modelele Tangram descoperite.

Evaluarea elevului de către cadrul didactic

Caracteristici/ comportamente	DA	NU
Atitudinea elevului față de sarcinile de lucru		
A colaborat cu ceilalți colegi.		
A finalizat activitatea.		
A avut spirit de inițiativă.		
A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
Corectitudinea realizării sarcinilor		
A pus în aplicare achizițiile anterioare.		
A îndeplinit corect sarcinile.		
Progresul realizat		

Decupează tanurile a două pătrate Tangram cu latura de 8 cm, pentru a obține două lucrări diferite.

Lucrează în echipă cu doi colegi și realizează o compoziție cu titlul *La joacă*, folosind tehnica Tangram.

1.5. Tehnica Quilling

Tehnica Quilling, cunoscută și sub denumirea de *rularea hârtiei*, a apărut în Egiptul Antic, prin rularea benzilor de *papyrus**. Mai târziu s-a folosit hârtia.

Această tehnică este practică în special în China.

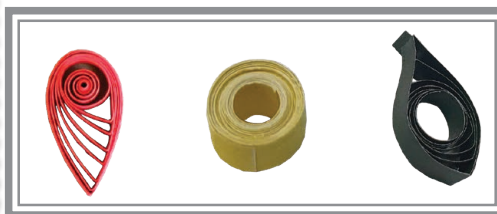
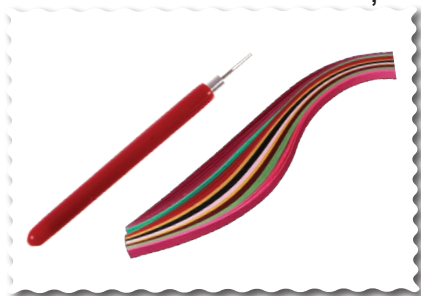
Benzile de hârtie sunt rulate cu ajutorul unui ac special (*ac de Quilling*).

Cele mai utilizate forme de quilling sunt: cerc strâns, cerc lejer, petale etc.

Quilling este o tehnică de lucru care presupune rularea unor benzi de hârtie și lipirea lor, pentru crearea unor modele decorative.

Mod de lucru:

1. Se prinde banda de hârtie în acul special și se rulează. Se lipește capătul benzii.
2. Se assemblează și se lipește formele rulate pentru a crea modelul dorit.

Modele de lucrări realizate prin tehnica Quilling

Felicitare

Colaj

Tablou

Mărțișor

1. Realizați o expoziție în sala de clasă, cu obiecte obținute prin tehnica Quilling.
2. Realizează o bijuterie, folosind aceeași tehnică.

1.6. Tehnici ale colajului

Primele tehnici ale **colajului** au apărut în China, odată cu apariția hârtiei. Cuvântul provine din limba franceză a *coller* - a lipi.

1. Ce materiale au fost folosite pentru realizarea lucrărilor 1, 2, 3 și 4?
2. Care dintre acestea sunt colectate din natură?

Colajul este o tehnică de lucru ce constă în realizarea unui tablou prin lipirea laolaltă a unor elemente diferite: imagini din reviste, ziare, bucăți din material textil, lemn, metal, fulgi, pene și altele, pentru a crea o lucrare originală.

În realizarea colajelor, poți folosi diferite tehnici de lucru: tăiere, decupare, rupere, lipire, mototolire, plierea hârtiei, pensulație și altele.

- Colectează resturile de la ascuțirea creioanelor, fire, frunze, fulgi, plante uscate, hârtie de orice tip, obiecte din plastic și alte materiale și folosește-le în colajele tale.

- Alege flori și frunze diferite, presează-le între filele unor reviste și lipește-le în compoziții diverse.

Decupează dintr-o revistă siluete de persoane și formează un colaj cu titlul *Hora*.

1.7. Machete și modele

1. Observă asemănările și deosebirile dintre imaginile alăturate. Cum crezi că au fost realizate lucrările?
2. Ce materiale și tehnici de lucru recunoști în imaginea de mai jos?
3. Ce titlu poți da fiecărei lucrări?

Natura a fost modelată de-a lungul timpului, deoarece a oferit locuri pe care s-au așezat localități și construcții necesare oamenilor. Aceștia au transformat permanent mediul înconjurător. Pentru a obține o imagine clară a suprafeței ce urmează a fi construită, se utilizează machete și modele.

Machetele și modelele sunt reproduceri (copii) la scară mică ale unei opere de artă, ale unei ființe, ale unui obiect, ale unui colț din natură, după care se vor realiza obiectele la dimensiuni normale.

Prin diferite tehnici de lucru (tăiere, decupare, rupere, lipire, mototolire, plierea hârtiei, pensulație și altele) poți obține piese pe care le vei folosi în asamblarea machetei. Pentru a fixa anumite obiecte, utilizează scobitori, pastă de lipit etc.

Poți realiza o machetă asemănătoare celei de mai sus, folosind carton, hârtie creponată, hârtie glasată, pentru a reprezenta iarba, copacii și munții. Poți utiliza acuarele, pensule, culori, plastilină, polistiren, scobitori, pastă de lipit și alte materiale pe care le consideri necesare.

 Realizează o machetă a școlii în care înveți, folosind materiale reciclabile. Expune lucrarea ta într-o expoziție organizată în școală.

Lucrează împreună cu un coleg pentru a realiza macheta sălii de clasă. Respectă așezarea mobilierului.

Turul galeriei

Elevii, împărțiți în 4-5 grupe, organizează o expoziție de colaje cu temă la alegere.

La semnalul cadrului didactic, grupele trec pe rând pe la fiecare colaj, pentru a-l examina.

După ce se încheie turul galeriei, fiecare echipă își reexaminează produsul final, comparativ cu al celorlalți și discută despre observațiile prezentate de colegi.

1.8. Forma în fotografie

- Termenul **fotografie** provine din limba greacă și înseamnă *a picta cu lumină*.
- Cu ajutorul luminii prezentăm subiectul ales, pentru a-l fotografia.

În fotografie, **formele** redade exprimă realitatea așa cum este ea înțeleasă.

- Lumina este materialul de lucru al *fotografului*.
- Calitatea luminii oferă claritate fotografiilor.
- Lumina atrage atenția privitorului.

Forma este pusă în evidență cu ajutorul luminii.

În fotografie, volumul, **forma** și culoarea obiectelor sunt redade prin *iluminarea* lor.

Suprafețele luminate dau un efect prietenos, transmit calm și liniște.

Suprafețele întunecate transmit o stare de neliniște.

Cadranele

- Caută în galeria foto a telefonului tău sau a aparatului de fotografiat patru fotografii, pe care să le imprimi pe hârtie, pentru a le așeza în următoarele cadrane.

1. PRIMĂVARĂ

2. VARĂ

3. TOAMNĂ

4. IARNĂ

Fotografiază elemente din natură și realizează o expoziție în sala de clasă.

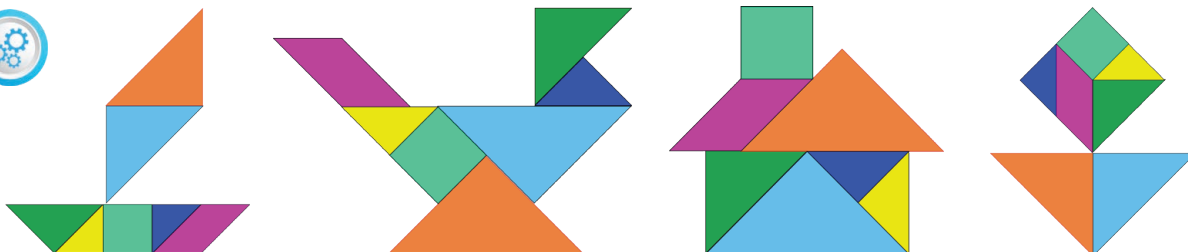
Realizează un colaj din fotografii cu una dintre temele: *Familia mea* sau *În vacanță*.

2. Lecție joc

1. Joc pe echipe - Tangram

Se împarte clasa în grupe de câte 4-5 elevi. Un reprezentant al fiecărei grupe extrage un bilet pe care va găsi o temă de realizat prin tehnica Tangram (mamifere, plante, clădiri, oameni, insecte, păsări). Lucrările vor fi expuse în clasă.

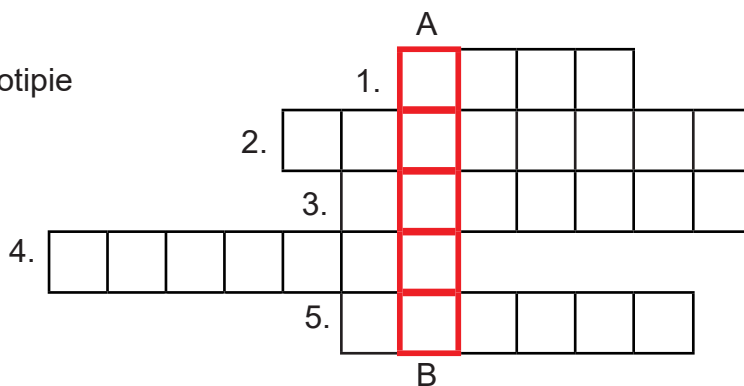

2. Joc de cuvinte

1. Aparat pentru poze
2. Forme obținute prin monotipie
3. Tehnica plierii hârtiei
4. Pătratul magic
5. Forme geometrice

folosite în Tangram

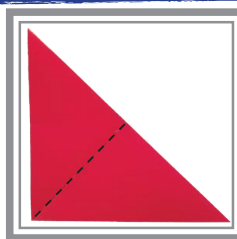
De la A la B vei obține denumirea unui element de limbaj plastic studiat.

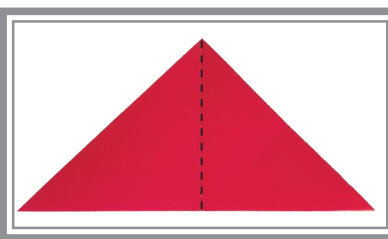
Etape de lucru - Ghirlanda

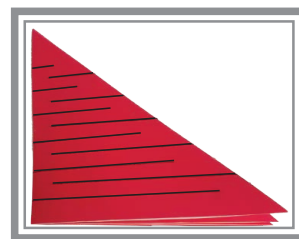
1. Pliază după linia punctată.

2. Repetă pasul 1.

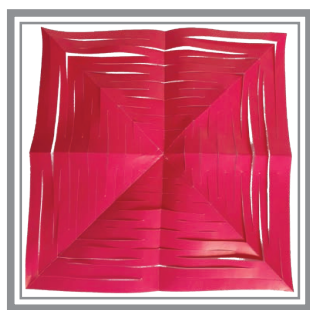
3. Repetă pasul 2.

4. Trasează liniile cu creionul.

5. Taie după liniile trasate.

6. Desfășoară pătratul.

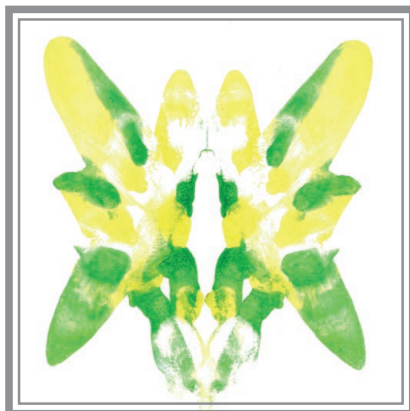

7. Lipește câte două pătrate și assemblează perechile.

3. Recapitulare

1. Din câte tanuri este alcătuit pătratul Tangram?
2. Analizează lucrările de mai jos și realizează corespondențe.

Monotipie

Origami

Fuzionare

Tangram

3. Care sunt tehnicile de lucru utilizate în realizarea unui colaj?

4. Diagrama Venn

Găsește asemănări și deosebiri între fotografiile de mai jos și completează diagrama, după modelul dat.

Model:

Deosebiri

culori închise

Asemănări

aceiași mobilier

Deosebiri

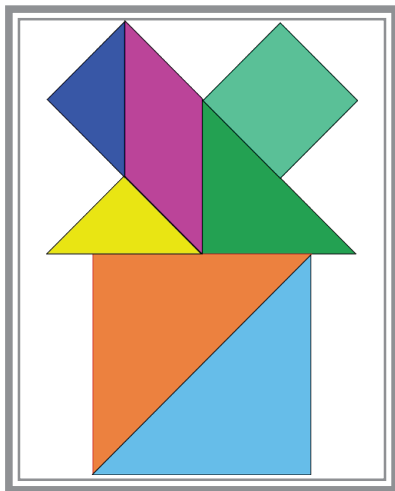

5. Mototeleşte o bucată de folie de aluminiu și aplică pe ea culoare, folosind o pensulă. Atinge foaia cu această folie, pentru a obține pete și forme diferite, pe care să le introduci într-o compoziție plastică intitulată *Câmpie înverzită*.

4. Evaluare

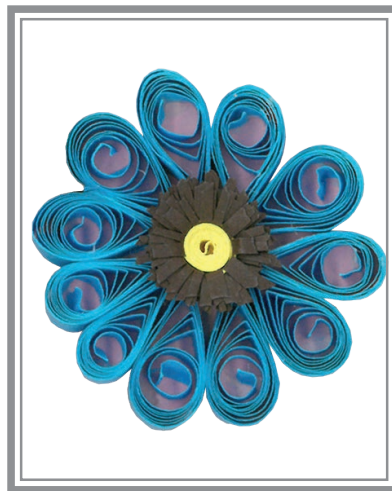
1. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.
 - a. Prin stropire se obțin forme spontane.
 - b. Fuzionarea culorilor se face pe fond uscat.
 - c. Unul dintre tanurile Tangram este cerc.
2. Numește cele 6 tehnici pentru obținerea formelor spontane.
3. Realizează corespondențe între fiecare imagine și denumirea tehnicii utilizate.

Tangram

Colaj

Quilling

Origami

4. Realizează un colaj în care să apară și elemente obținute prin următoarele tehnici: Tangram, Quilling și monotipie.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
2	Numește două - trei tehnici.	Numește patru - cinci tehnici.	Numește șase tehnici.
3	Realizează corect o corespondență.	Realizează corect două corespondențe.	Realizează corect trei corespondențe.
4	Folosește o tehnică de lucru.	Folosește două tehnici de lucru.	Folosește trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Mi-a plăcut cel mai mult tema ..., deoarece ...
- Cea mai frumoasă lucrare am realizat-o prin tehnica/ tehnicile ...

Interevaluare

Analizează lucrarea unui coleg și spune-i ce îți place cel mai mult. Ce ar fi putut realiza mai bine?

UNITATEA IV - TĂRÂMUL MODELAJULUI

1. Volum și plan în modelaj - elemente de limbaj plastic. Modelare liberă și presare - tehnici de lucru

1.1. Modelarea lutului

2. Textura - element de limbaj plastic

2.1. Tehnica împletirii

2.2. Tehnici de lucru cu materiale textile - croire, tăiere, coasere

3. Lumină și culoare în fotografie - elemente de limbaj plastic

4. Lecție joc

5. Recapitulare

6. Evaluare

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Tărâmul Modelajului**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 7.

1. Volum și plan în modelaj - elemente de limbaj plastic Modelare liberă și presare - tehnici de lucru

1. Analizează perechile de obiecte din imaginile de mai sus. Ce asemănări și deosebiri ai observat?
2. Cum au fost realizate obiectele din imagini? Ce materiale s-au folosit?

Modelajul este o tehnică de lucru prin care se reprezintă obiecte, ființe sau imagini, ca forme plate (presate) sau forme spațiale (cu volum), cu ajutorul mâinilor sau al instrumentelor pentru modelaj.

Materialele folosite pot fi: plastilină, pastă modelatoare, lut* (argilă*), cocă, aluat, ceară.

Etape de lucru în modelaj

1. Se pregătește materialul pentru modelat prin amestecare, frământare, rulare și turtire, folosind mâinile.

Amestecare

Frământare

Rulare

Turtire

2. În funcție de modelul ales, se realizează lucrarea prin adăugare sau înlăturare de material. Aceste acțiuni se pot face cu mâna liberă, cu ajutorul *eboșoarelor**, *degroșoarelor** sau al obiectelor din plastic sau lemn. Tehnica de **modelare liberă** se face fără tipare sau șabloane, obținându-se obiecte unicat.

3. Tehnica de **presare** se execută cu degetele, cu mâinile sau cu presa (pentru a obține un anumit model). Pentru finisare, se poate folosi tehnica **amprantării**, prin care se poate da un anumit aspect produsului. Amprantarea se face prin apăsarea materialului cu diferite obiecte.

4. În funcție de materialul folosit, se pot decora figurinele.

1. Realizează o scoică sau o cochilie de melc, scobind interiorul cu un instrument.
2. Lucrează în echipă cu un coleg pentru a realiza scene din lumea animalelor, livadă, grădină sau altă temă aleasă de voi.

Realizează un amestec de amidon*, apă și aracet*, pentru a obține pastă modelatoare. Modelează și decorează mărtișoare, broșe, medalioane sau alte produse.

1.1. Modelarea lutului

1. Ce observi în prima imagine?
2. Cum se numește dispozitivul din a doua imagine?
3. Din ce sunt confecționate obiectele de mai sus?
4. Unde le-ai mai întâlnit? La ce sunt folosite?
5. Cum crezi că au fost decorate?

Din timpuri străvechi, oamenii au folosit astfel de obiecte în casele lor. În urmă cu aproximativ 2500 de ani, a apărut **roata olarului** în sudul Europei.

Tehnica de fabricare a vaselor și a obiectelor din ceramică arsă se numește **olărit**. **Olarul** este persoana care modelează astfel de obiecte, folosind argila galbenă (lutul).

Argila este folosită în modelaj, dar și în scopuri medicinale, în funcție de puritatea sa. Tipurile de argilă verde, roșie, albastră și galbenă au calități de vindecare a anumitor afecțiuni.

Argila albă, numită **caolin**, se amestecă cu diferite substanțe, obținându-se o pastă care se arde la temperaturi foarte mari în cuptoare speciale. Astfel se obține **porțelanul***, folosit la fabricarea veselei și a unor obiecte decorative.

Activitățile olarului pentru modelarea lutului

1. Lutul se curăță, se lasă la **dos-pit**, se taie și se frământă, pentru a fi omogenizat.

2. Se **modelează** în diferite forme, folosind roata olarului sau îmbinarea mai multor **benzi de material**, în amestec cu apă.

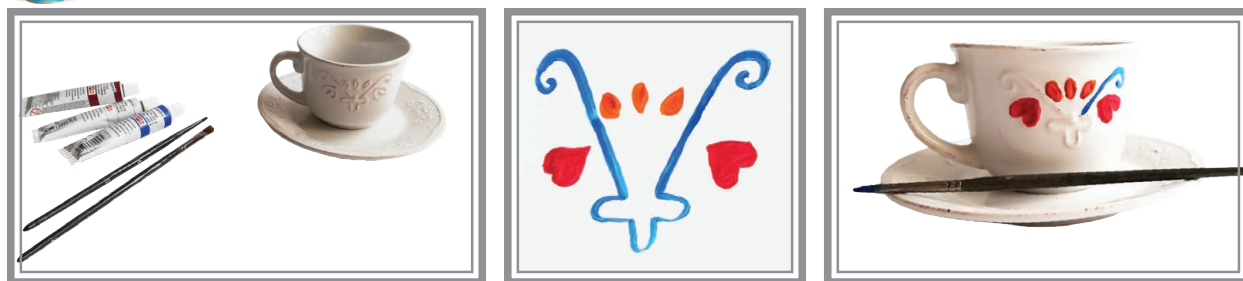
3. După modelare, vasele se pun în cuptoare speciale pentru a fi **arse**. Prin ardere, se obține **ceramică** rezistentă.

Odată arse, vasele se lustruiesc.

4. Decorarea acestora se poate face înainte sau după ardere prin **picțare**, **zgâriere**, **aplicare de șabloane**, **smălțuire***. După prelucrare, vasul capătă un aspect strălucitor, lucios.

Pictură pe ceramică

Se alege obiectul din ceramică, se trasează șablonul și se decorează cu ajutorul pensulei și al culorilor.

Pictură pe suport textil, folosind coloranți cu termofixare

Se decupează șablonul preferat, se trasează conturul pe tricou, se pictează cu vopsea textilă și se fixează coloranții cu ajutorul unui aparat cu aer cald.

1. Decorează o eșarfă albă, folosind vopsea textilă și un șablon preferat.
2. Pictează un buchet de flori pe o placă de faianță albă, folosind tempera.
3. Modelează animale domestice din pastă de argilă și pictează-le. Împreună cu colegii, realizează o machetă a clasei cu tema *Muzeul jucăriilor*.

2. Textura - element de limbaj plastic

1. Cum se simt la atingere obiectele din imaginile de mai sus? De ce?

2. Ce simți atunci când porți o bluză moale, pufoasă?

Obiectele din jurul nostru se simt diferit la atingere, deoarece au **texturi** diferite. Acestea pot fi moi, aspre, subțiri, groase, transparente, opace, netede, țepoase etc.

Textura **materialelor textile** înseamnă aspectul țesăturii, determinat de legătura și finețea firelor. Acestea sunt țesute cu **fire naturale** de bumbac, in și cânepă (care provin de la plante) sau lână, mătase și cașmir* (care provin de la animale). Pot fi create și din **fire sintetice** (obținute din substanțe chimice).

Bumbac

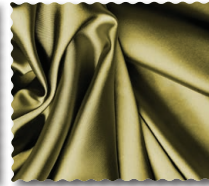
In

Câneapă

Lână

Mătase

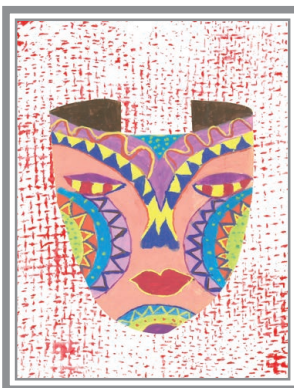

Cașmir

Textura ca element de limbaj plastic este rezultatul utilizării de către artist a anumitor tehnici de lucru, cu anumite instrumente, pe diferite suporturi, pentru a realiza compoziții expresive și pentru a înfrumuseța lucrarea.

Textură de lemn

Textură pe hârtie

Textură de papirus

1. Realizează o lucrare cu tema *Flori de vară*, folosind ca suport de lucru un carton amprentat.

2. Întinde culori cu pensula pe o bucată de pânză aspră și așaz-o pe o foaie de lucru. Apasă ușor peste pânză, ridică și completează lucrarea cu elemente preferate.

2.1. Tehnica împletirii

1. Din ce materiale sunt realizate împletiturile din imaginile de mai sus?
2. Cum au fost produse acestea?
3. Ce instrumente crezi că s-au folosit?

Împletirea este o tehnică de lucru care presupune așezarea împreună a mai multor fire din materiale diferite, încrucișându-le într-un anumit mod de lucru, pentru a obține un model.

Împletiturile pot fi realizate cu mâna sau cu anumite unelte de lucru (cârlige, andrele, croșetă, război de țesut etc.).

Andrele

Război de țesut

Croșetă

Cârlige

Etape de lucru - accesoriu vestimentar (împletirea în trei)

1. Se aleg trei eșarfe de aceeași mărime, colorate diferit.
2. Se prind la un capăt toate trei, printr-un nod lejer.
3. Se împletesc astfel:
 - a. eșarfa roșie se trece peste eșarfa violet și pe sub eșarfa verde;
 - b. eșarfa violet se trece peste eșarfa verde și pe sub eșarfa roșie;
 - c. eșarfa verde se trece peste eșarfa roșie și pe sub eșarfa violet;
 - d. se repetă pașii de la a, b și c până se ajunge la lungimea dorită a împletiturii.
4. Produsul obținut se poate decora cu o broșă, nasturi colorați, agrafe decor sau se poate folosi ca atare.

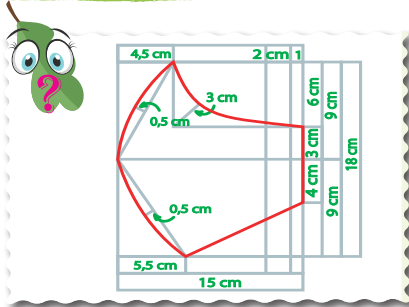

1. Alege un obiect și decorează-l, folosind tehnica împletirii.
2. Organizați o șezătoare la care să invitați un artist popular, pentru a afla mai multe informații despre tehnica împletirii în arta tradițională românească.
3. Mergeți în vizită la Muzeul Satului și recunoașteți obiecte care au fost realizate folosind împletituri. La ora de arte vizuale și abilități plastice discutați despre materialele folosite, modul de utilizare și utilitatea acestora.

2.2. Tehnici de lucru cu materiale textile - croire, tăiere, coasere

1. Ce instrumente de lucru recunoști în imaginile de mai sus?
2. Cine folosește aceste instrumente?
3. În care dintre imagini apar materiale textile?
4. Ce face persoana din ultima imagine?

Croirea, tăierea și coaserea sunt tehnici de lucru specifice **croitoriei**.

Croire înseamnă **tăierea** în bucăți a unui material după o anumită formă (tipar) pentru a obține piese care urmează să fie asamblate, în vederea confecționării unui obiect.

Cusutul este operația de asamblare a pieselor croite, cu ajutorul aței și al acului sau al mașinii de cusut.

Cusăturile decorative se realizează folosind puncte, linii, forme și culori variate.

Se folosesc **ace** de dimensiuni diferite, **ațe** de grosimi diferite și materiale suport de mai multe tipuri.

Acele și ațele se aleg în funcție de textura materialului ce urmează a fi decorat.

Fotă

le

llic

Traistă țesută

Bete

Față de masă

Costum tradițional brodat

Broderia este cusătura în relief ce reprezintă flori sau alte ornamente, care înfrumusețează articole de vestimentație și alte obiecte. Se execută pe un material textil cu mâna, la gherghef* sau la mașina de cusut.

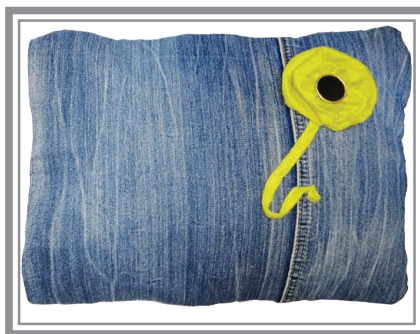
Etape de lucru - Șalul (articol vestimentar)

1. Se alege materialul preferat.
2. Se realizează un tipar pe hârtie, în funcție de dimensiunile necesare, lăsând o rezervă de material pe margini, pentru a putea fi cusute părțile componente.
3. Se decupează tiparul, se așază peste material și se conturează cu creta.
4. Se taie după contur. Părțile tăiate se cos una de cealaltă, folosind ață adecvată (culoare, grosime), prin tehnica *punctului înaintea acului*.
5. Obiectul vestimentar se poate decora.

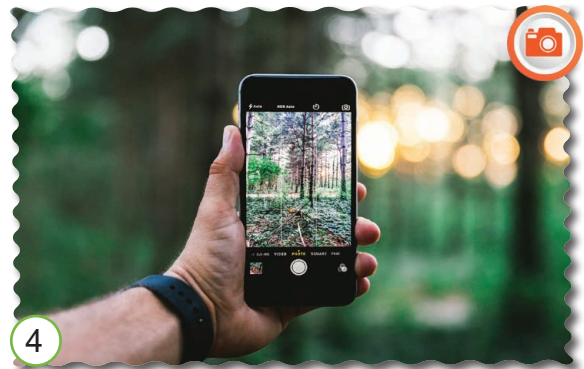
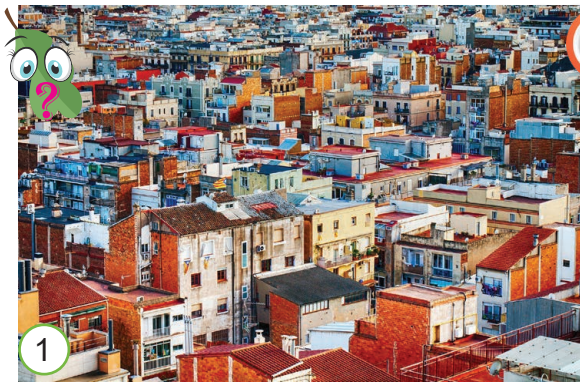
Micul croitor

Poți schimba rolul unui articol de vestimentație pe care nu îl mai folosești (de exemplu, blugi) prin tehnici specifice croitoriei.

3. Lumină și culoare în fotografie - elemente de limbaj plastic

1. Care dintre imaginile de mai sus sunt fotografii?
2. Care este diferența dintre imaginile 1 și 2?
3. Cu ce s-a realizat fotografia din a patra imagine?
4. Cu ce alt obiect putem realiza o fotografie?
5. Ce emoții îți transmit imaginile 5 și 6?

Fotografierea este o tehnică prin care se pot realiza imagini sub acțiunea **luminii**.

Cu ajutorul fotografiei se transmit emoții și sentimente.

Fotografia a avut un rol important în viața omului de-a lungul timpului.

Orice fotografie redă o amintire, un moment petrecut cu colegii, cu prietenii sau cu familia.

Oamenii pot realiza **fotografii** cu ajutorul aparatelor de fotografiat cu film, al aparatelor de fotografiat digitale, tabletelor, telefoanelor, dronelor etc.

Aparatul foto este un instrument care captează lumina cu ajutorul lentilelor* și înregistrează imagini pe un film sau pe un dispozitiv digital.

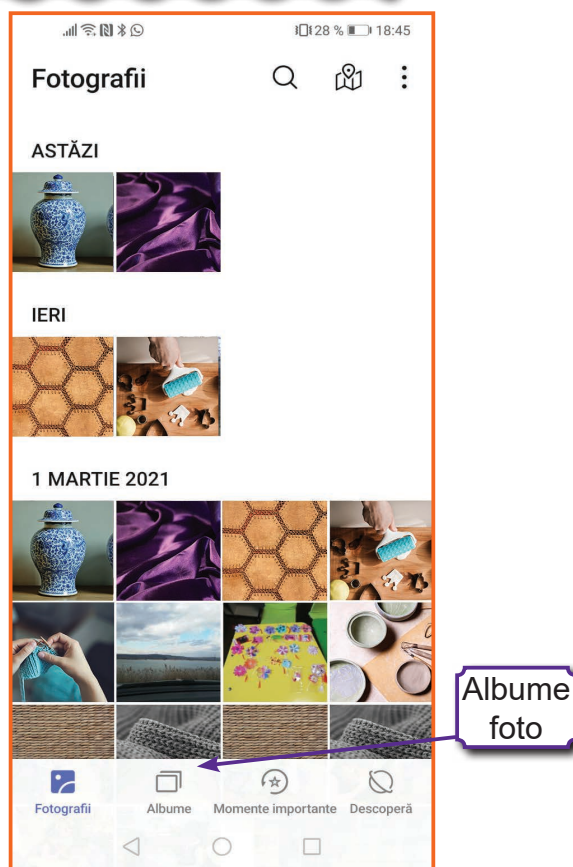
Filmul **se dezvoltă*** în spații special amenajate.

 Pentru a realiza fotografii de calitate, ține cont de următoarele reguli:

- ⇒ Trebuie să ai lumină bună, care să fie poziționată spre ceea ce dorești să fotografiezi.
- ⇒ Folosește funcția de *focalizare**. Înainte de a apăsa *declanșatorul*, focalizează imaginea pe care dorești să o fotografiezi.
- ⇒ Ai grijă să nu miști camera foto/ telefonul atunci când fotografiezi. După ce ai apăsat butonul declanșator, durează 2-3 secunde până când fotografia este salvată. Menține aparatul sau telefonul nemișcat în acest interval de timp.
- ⇒ Folosește bliț când e întuneric sau când lumina nu este foarte bună.
- ⇒ Când fotografiezi pe timp de noapte, activează opțiunea pentru evitarea ochilor roșii.
- ⇒ Imprimă pozele importante pentru tine și realizează un album. Astfel vei păstra fotografiile pe suport de hârtie.

De-a lungul timpului, fotografia a evoluat de la alb-negru la color, de la film la digital. Fotografiile pot fi păstrate în albume foto sau stocate în memoria telefonului/ aparatului foto digital.

Culoarea din fotografie contribuie la stabilirea unei relații între ceea ce vedem în fotografie și perioada din zi sau din an, în care aceasta a fost realizată.

Stradă noaptea

Toamna în parc

Spre deosebire de pictură, fotografia înregistrează **culorile**, nu le produce de una singură. Fotografii aleg cu privire **culorile** alăturate armonios, care descriu subiectul/ mediul fotografiat, astfel încât imaginea să placă privitorului.

Culoarea joacă un rol important în fotografie.

Albastrul transmite calmitate și răcoare.

Roșul, portocaliul și galbenul transmit căldură și liniște.

Verdele sugerează prospețime și voieșie.

Negrul sugerează tristețe, întuneric, dar și eleganță.

Realizează, pe calculator, un colaj din fotografii digitale.

Imprimă pozele importante pentru tine și realizează un album. Așa vei păstra fotografiile pe suport de hârtie.

Fotografiile care au marcat lumea

Proiect

1. Ce vom face ?

⚙ Vom căuta fotografiile din diferite surse (internet, reviste, etc.).

2. Ce urmărim?

⚙ Urmărim să ne informăm prin intermediul fotografiei despre evenimentele care au marcat lumea.

3. Cum procedăm?

⚙ Vom forma trei echipe și vom căuta fotografiile din diferite surse (reviste, internet, etc.) care sunt cunoscute și au fost realizate la evenimente importante din lumea întreagă.

⚙ Fiecare echipă va realiza un album cu aceste fotografii, urmărind una dintre temele:

1. Evenimente sportive
2. Invenții și inventatori
3. Călători și călătorii

Membrii echipelor își vor stabili următoarele sarcini de lucru:

- ⚙ Căutarea fotografiilor la bibliotecă, în reviste, pe internet, etc.
- ⚙ Imprimarea sau decuparea fotografiilor
- ⚙ Așezarea fotografiilor în album
- ⚙ Scrierea denumirii pe albumul foto

4. Cum vom evalua proiectul?

⚙ Echipele își vor prezenta albumul foto în fața clasei.

⚙ Elevii le vor analiza și vor face sugestii referitoare la modul de realizare a proiectelor celorlalte echipe.

⚙ În analiza și evaluarea proiectelor, se va ține cont de următoarele criterii: respectarea temei, calitatea fotografiilor, prezentarea informațiilor și a fotografiilor potrivite, așezarea și îmbinarea fotografiilor în mod armonios.

Autoevaluare

Criterii de apreciere	Da	Nu
Am desfășurat toate activitățile din proiect.		
Am rezolvat dificultățile apărute pe parcurs.		
Materialele/ lucrările proiectului sunt bine realizate.		

Evaluarea elevului de către cadrul didactic

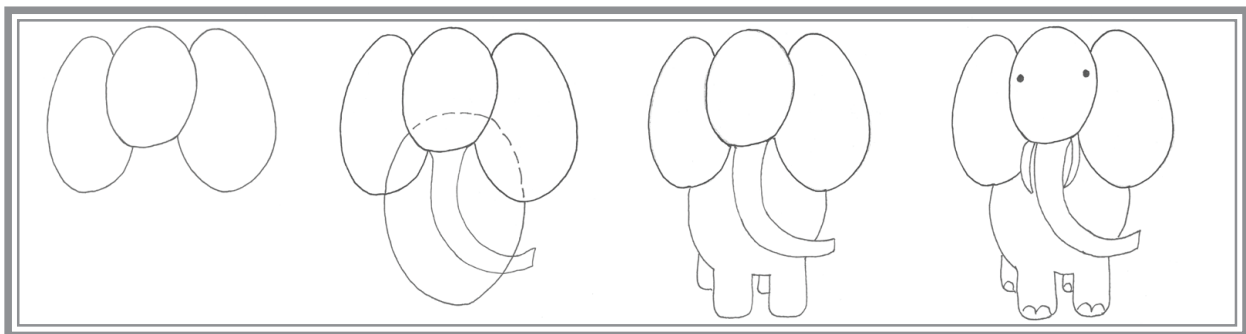
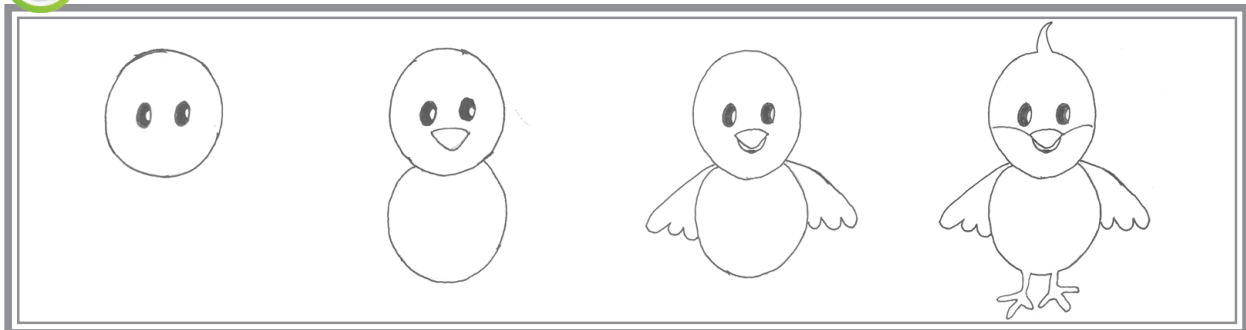
Criterii de apreciere	Da	Nu
A colaborat cu alți colegi.		
A comunicat eficient.		
A finalizat corect sarcinile.		
A respectat regulile pentru îndeplinirea sarcinilor.		
Și-a pus în aplicare achizițiile anterioare.		

4. Lecție joc

1. Învață să desenezi!

2. Etape de lucru - Vaza

☞ Alege un recipient de plastic colorat și taie partea de sus, după linia punctată, ca în prima imagine.

☞ Trasează linii verticale la o distanță de aproximativ un centimetru până la o linie orizontală pe care o vei trasa în partea de jos a sticlei.

☞ Prinde benzile obținute între degete și foarfece și trage către exterior, apăsând ușor. Benzile se vor ondula.

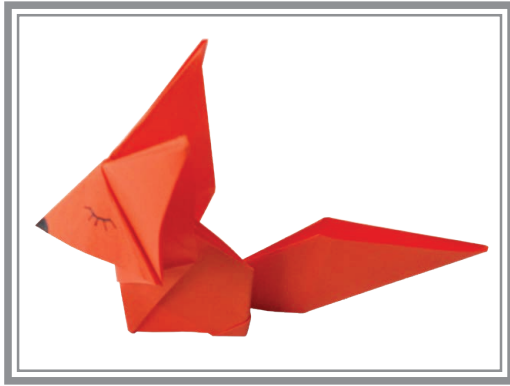
☞ Decorează după preferință vaza obținută.

5. Recapitulare

1. Observă imaginile și realizează corespondențe.

cusut

Origami

împletire

modelaj

2. Cum poți reda cât mai clar și fidel realitatea?

- a. prin pictură
- b. prin fotografie
- c. prin desen

3. Când folosești blițul pentru a realiza o fotografie luminoasă?

- a. ziua
- b. noaptea
- c. dimineata

4. Fotografiază-ți chipul. Încearcă apoi să realizezi autoportretul.

5. Fotografiază un colț din natură. Pictează după ceea ce ai surprins în fotografia ta.

6. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

- a. În pictură se folosesc eboșoare și degroșoare.
- b. Olarul realizează obiecte din ceramică.
- c. Pentru modelaj se folosește doar plastilină.

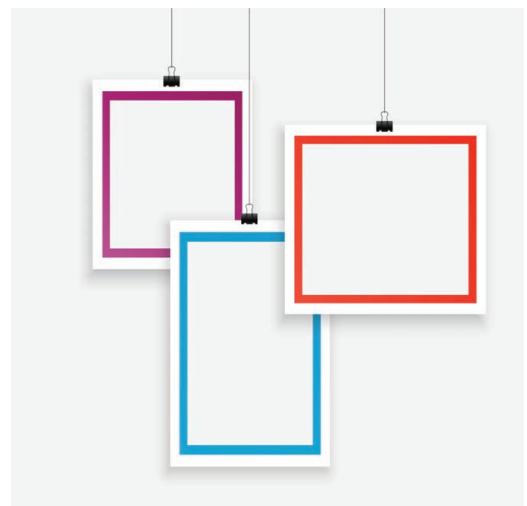

Turul galeriei

Elevii, împărțiți în 4 - 5 grupe, organizează o expoziție de fotografie cu tema *Anotimpurile*. Fiecare grupă își alege un anotimp și realizează un panou cu fotografii și simboluri pictate (**model**: primăvara - ghiocel, vara - lan de grâu, toamna - frunze, iarna - fulgi de nea).

La semnalul cadrului didactic, grupele trec pe rând, pe la fiecare panou pentru a examina fotografiile propuse de colegi.

După ce se încheie turul galeriei, fiecare echipă își reexaminează produsul muncii comparativ cu al celorlalte și discută despre observațiile prezentate de colegi în turul galeriei.

6. Evaluare

1. Elimină operațiunile nepotrivite pentru modelarea lului.
 - a. frământare
 - b. decorare
 - c. coasere
 - d. pliere
 - e. croire
2. Alege trei imagini care înfățișează plante sau animale, de la care se obțin fire naturale.

3. Realizează corespondențe.

cusut
modelaj
împletire
tăiere
fotografiere
croire

roata olarului
foarfecă
ac
aparat foto
tipar
andrele
acuarele

4. Folosind tehnicile de lucru cu materiale textile, realizează un articol vestimentar.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Elimină o operațiune.	Elimină două operațiuni.	Elimină trei operațiuni.
2	Recunoaște o plantă.	Recunoaște două plante.	Recunoaște trei plante.
3	Realizează două - trei corespondențe corecte.	Realizează patru - cinci corespondențe corecte.	Realizează șase corespondențe corecte.
4	Folosește o tehnică de lucru.	Folosește două tehnici de lucru.	Folosește trei tehnici de lucru.

Autoevaluare

- Mi-a plăcut cel mai mult tema ...
- Cea mai frumoasă lucrare am realizat-o prin tehnica ...

Interevaluare

Analizează lucrarea unui coleg și spune-i ce îți place cel mai mult. Ce ar fi putut realiza mai bine?

Recapitulare finală

1. Alege câteva fire de ață de grosimi diferite, colorează-le cu acuarele, așază-le pe foaia de desen și presează-le cu degetele. Apoi ridică-le ușor și observă ce ai obținut.

2. Hașurează un măr și o pară, folosind linii paralele pentru măr și linii întretăiate pentru pară.

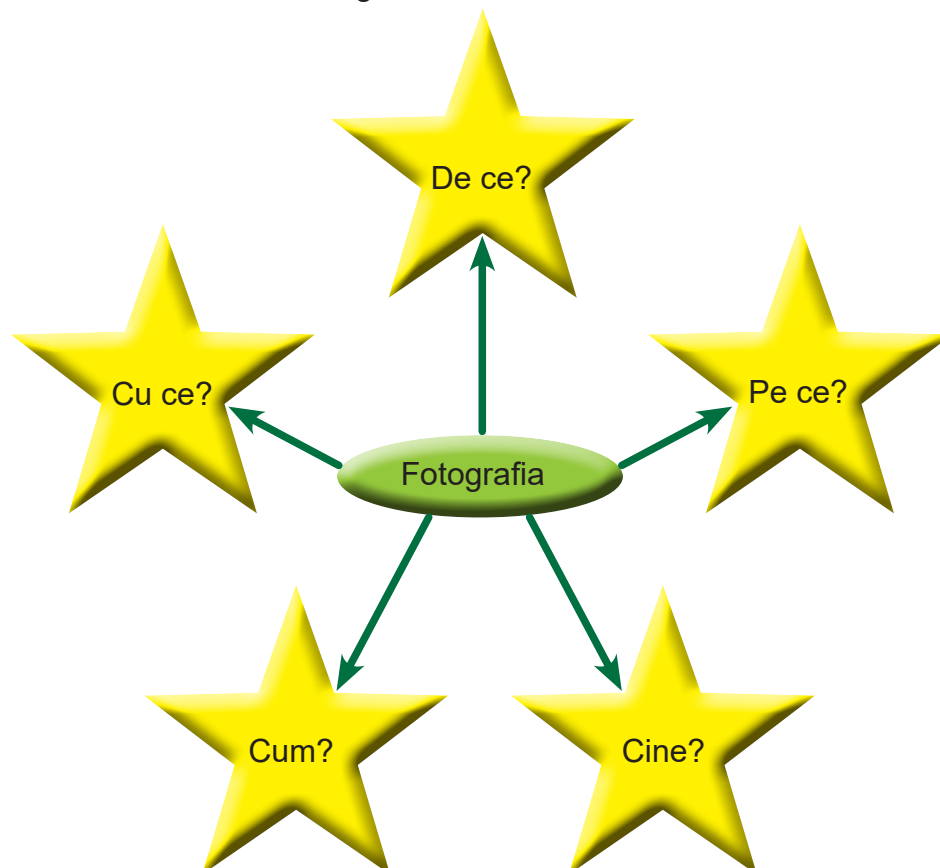

3. Explozie stelară

Se împarte clasa în cinci echipe. Reprezentantul fiecăreia extrage un bilet pe care se află una dintre formulările scrise pe stelute. Elevii vor alcătui întrebări despre fotografie, pornind de la aceste formulări. Răspunsurile vor fi date de membrii unei alte echipe, aleasă de către reprezentant.

Model: Cu ce se face o fotografie?

4. Folosind plastilina și planșa de modelaj, realizează un tablou și decorează-l cu flori de toamnă.

5. Modelează o vază din ceramică pe care să o decorezi.

6. Joc de cuvinte

Completând aritmogriful, vei descoperi pe verticală, de la A la B, denumirea unui element de limbaj plastic.

1. Culorile binare se obțin din amestecuri...

2. ROGVAIV înseamnă ...

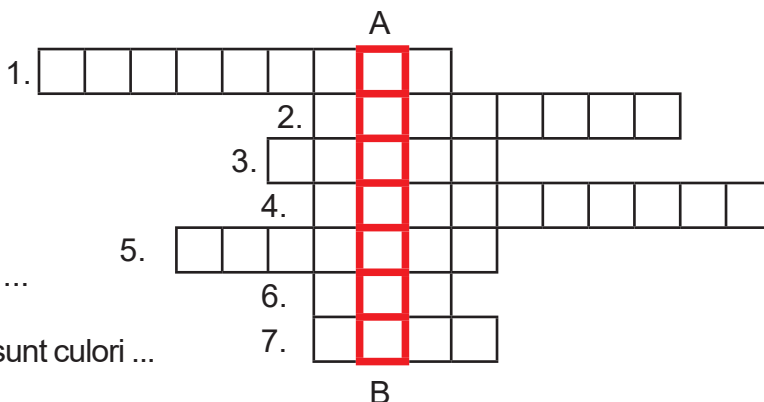
3. Roșu și oranj sunt culori ...

4. Oranj sau ...

5. Roșu, galben și albastru sunt culori ...

6. Alb + negru ...

7. Albastru este o culoare...

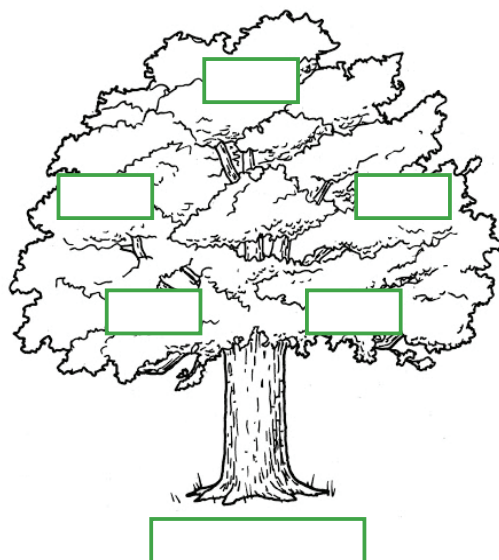
7. Pornind de la una dintre perechile de cuvinte de mai jos, realizează o compoziție plastică:

- soare - culoare rece
- nori - nuanțe
- ceață - transparentă

Copacul ideilor

Elevii vor fi organizați în patru echipe, având teme diferite: *Punctul*, *Linia*, *Forma*, *Culoarea*. Fiecare dintre aceste cuvinte se scrie într-un dreptunghi la baza unei coli de desen. De la acest dreptunghi, se ramifică asemenea unui copac, toate cunoștințele notate de elevi. Foaia trece pe la toți membrii echipei, iar fiecare elev are posibilitatea să citească ce au scris colegii săi.

Evaluati portofoliul realizat pe parcursul anului școlar, urmărind criteriile de apreciere din modelul fișei de evaluare.

Criterii de apreciere	Autoevaluare		Evaluarea unui coleg		Evaluarea cadrului didactic	
	Da	Nu	Da	Nu	Da	Nu
Realizarea corectă a temelor de portofoliu						
Originalitate/ creativitate						
Aspectul îngrijit al lucrărilor						

Mai multe aprecieri cu DA, înseamnă că ai realizat progres în dezvoltarea ta.

Mai multe aprecieri cu NU, înseamnă că trebuie să acorzi mai multă atenție realizării lucrărilor tale în anul școlar următor.

Evaluare finală

1. Completează cu denumirea corespunzătoare culorilor care se obțin.

ROȘU + GALBEN = ...

GALBEN + ALBASTRU = ...

ALBASTRU + ROȘU = ...

2. Răspunde cu adevărat (A) sau fals (F) la următoarele afirmații.

a. În tehnica Origami se folosesc 7 tanuri.

b. Culorile reci sunt: albastru, verde și violet.

c. Tonurile unei culori se obțin prin amestecul acesteia cu o culoare primară.

3. Completează spațiile libere:

a. Tehnica plierii hârtiei se numește

b. În fotografie, forma este pusă în evidență cu ajutorul

c. Operația de asamblare a pieselor croite, cu ajutorul aței și al acului este

4. Realizează o compoziție plastică inspirată de poezia de mai jos, utilizând cel puțin trei elemente de limbaj plastic învățate.

Pe cărarea din pădure

Râul susură-ntre maluri

Brazii falnici se apleacă

Unde-i umbră și răcoare,

Tremurând unduitor,

Peste valea înverzită,

Vine pe ascuns ariciul

Iar printre micile valuri

Lăsând soarele să vadă

Și sar două căprioare.

Se arată peștișori.

Florile din poieniță.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

Item	Suficient	Bine	Foarte bine
1	Completează un răspuns corect.	Completează două răspunsuri corecte.	Completează trei răspunsuri corecte.
2	Formulează un răspuns corect.	Formulează două răspunsuri corecte.	Formulează trei răspunsuri corecte.
3	Completează un răspuns corect.	Completează două răspunsuri corecte.	Completează trei răspunsuri corecte.
4	Utilizează un element de limbaj plastic.	Utilizează două elemente de limbaj plastic.	Utilizează trei elemente de limbaj plastic.

Autoevaluare

- Mi-a plăcut cel mai mult tema ...
- Cea mai frumoasă lucrare am realizat-o prin tehnica ...

Interevaluare

Analizează lucrarea unui coleg și spune-i ce îți place cel mai mult. Ce ar fi putut realiza mai bine?

Dicționar

aerograf – pulverizator cu ajutorul căruia se acoperă cu straturi de vopsea uniforme suprafețe mari ale unor desene, zugrăveli etc.

amidon – substanță organică ce se găsește în semințe și fructe, folosită în alimentație

aracet – pastă de lipit, adeziv

argilă – pământ moale și gras, folosit pentru modelaj

a asambla – a îmbina două sau mai multe piese, a fixa

bliț – sursă de lumină proprie, intensă și de scurtă durată, cu care este prevăzut un aparat fotografic

cașmir – țesătură obținută prin prelucrarea părului de capră din rasa Cașmir

declanșator – dispozitiv care înlătură o piedică

degroșoare – instrumente utilizate în modelaj, pentru a elimina surplusul de material

a developa – a face să apară imaginea

eboșoare – spatule din lemn, fier sau os, cu care sculptorii modelează argila, ceara etc.

focalizare – operație de reglare a unui instrument optic, astfel ca imaginile să fie văzute clar

gherghef – cadru de lemn sau de metal pe care se întinde pânză sau alt material, pentru a fi brodată cu acul

lentile – piese optice transparente sub forma unor discuri care dau imaginea reală sau virtuală a unui obiect

lut – rocă galbenă sau cafenie, formată din amestec de argilă și nisip fin folosită în olărit, în construcții, în sculpturi

paiete – piese mici, rotunde, din foi metalice, sticlă subțire, celofan etc., cu o gaură la mijloc, cusute sau lipite pe haine, pe stofe etc., obținându-se astfel un anumit efect de strălucire, care înfrumusețează obiectul, în special la lumina de seară

papirus – material sub formă de foiță, fabricat din tulpina papirusului, pe care se scria în Antichitate

porțelan – material ceramic alb folosit la fabricarea vaselor

pulverizare – împrăștiere în particule foarte mici (extrem de fine) cu ajutorul unui pulverizator

siluetă – imagine conturată a unei ființe, obiect

smălțuire – procedeu prin care obiectele de metal sau ceramică sunt acoperite cu un strat de smalt

șablon – model în mărime naturală, făcut din carton, pânză, metal, după care se poate executa o piesă

Vacanță plăcută!

ISBN 978-606-36-1632-7

9 786063 616327